

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 23

Utgitt 31 mai

1932

Forskrifter for utgassing av skib med blåsyregass med blåsyreholdig pulver som middel til utryddelse av rotter, veggelus, kakerlakker og møll m. m. 2 janr.

Utferdiget av Socialdepartementet i henhold til kongelig resolusjon av 1 mai 1931, jfr. departementets rundskrivelse av 2 januar 1932.

Blåsyregassholdige pulver («Zyklon B» o. lign.) er flytende blåsyre, tilsatt små mengder av stoffer som lett irriterer slimhinnene (tåregass), som er opsuget i kiselgur el. lign. Utsatt for luftens påvirkning avgir disse pulver straks sitt innhold av blåsyregass og blir derfor forsendt i lufttette beholdere av form som almindelige konservedåser. På grunn av sitt innhold av blåsyre hører disse pulver til de sterkeste gifter.

Når blåsyregass utvikles i et lukket rum, er allerede få åndedrag tilstrekkelig til å fremkalle bevisstløshet og ved videre innånding følger døden hurtig.

Blåsyregass lukter svakt av bitre mandler og frembringer en svak irritasjon i hals og strupe. Dette er imidlertid ikke noget sikkert kjennetegn, da der er mange mennesker som absolutt ikke kan merke blåsyregass, selv om gassmengden er så stor at den kan virke dødelig. Den av blåsyren tilsatte irritasjonsgass vil imidlertid angripe øinenes, munnens og nesens slimhinner og kan således gjøre opmerksom på faren før en ulykke inntre. Selv om man bare merker en lett irritasjon, må man regne med forgiftning og ta sine forholdsregler derimot.

For utgassing av skib med blåsyregass er fastsatt følgende forskrifter som må følges nøiaktig:

§ 1. Utgassing kan bare foretas av dem som er godkjent hertil av medisinaldirektøren og på den i disse forskrifter angitte måte. Godkjennelsen kan når som helst tilbakekalles. Til utgassing må bare brukes blåsyregassholdig pulver som er godkjent av medisinaldirektøren.

§ 2. Tillatelse til utgassing må for hvert enkelt tilfelle være innhentet fra helserådets ordfører senest 24 timer før ut-

2 janr. gassingene foretas, såfremt ikke anderledes er bestemt av vedkommende helseråd. I tilfelle av nektelse kan avgjørelsen innankes for Socialdepartementet.

§ 3. Ved enhver utgassing må der være minst to mann, som begge skal være godkjent i henhold til § 1 og ha godkjennelsen med sig.

§ 4. Så vel ledelse som ansvar påhviler utgassingslederen. Han skal således overvåke tilsetningen av blåsyregassholdig pulver og kontrollere skibets frigivelse. Det øvrige arbeide kan utføres av underordnet personale under ledelse av den annen til skibutgassing autoriserte mann. Utgassingslederen skal forvisse sig om, at alle som deltar i en utgassing har nøie kjennskap til blåsyrens farlighet og er øvet i bruken av gassmaske.

§ 5. Utgassing av skib med blåsyre må bare foretas når skibet ligger ute på havnen eller ved avsperrret, for publikum ikke tilgjengelig kai eller havneavsnitt. Når skibet ikke ligger ute på havnen, skal der være minst 5 m. avstand fra nærmeste skib.

§ 6. Når et skib skal utgasses, må det først underkastes en besiktigelse. Denne skal foretas av utgassingslederen sammen med en representant for rederiet eller en av skibets officerer. Ved denne besiktigelse blir

1) fastslått om skibets utgassing er gjennomførbar.

Hvis dette er tilfelle blir

2) størrelsen av de rum som skal utgasses bestemt,
3) derefter gjennomgås med en av skibets officerer hvilke forholdsregler må treffes fra skibets side før utgassingene.

Disse forholdsregler er:

- a) Ventilasjonsåpninger og lysventiler tettes.
- b) Ventiler tettes og ventilasjonen avstenges.
- c) Kjettinghuller til kjettingkassen tilstoppes godt.
- d) Løigat, innklædninger av peilerør og øvrige innklædninger åpnes.
- e) Luker i mellomdekk avtas, luker på overdekket legges på og dekkes med presenninger og skalkekiler legges klar.
- f) Væsker og levende planter fjernes.
- g) Madrasser stilles på høikant.
- h) Minst 1 time før utgassingene skal begynne, må alle personer undtagen skibsvakten og utgassingspersonalet gå fra borde. Vakthavende officer gir utgassingslederen beskjed om evakueringen når denne er foregått. Samtidig med evakueringen heises giftflagg og efter endt evakuering avsperrers landgangen, resp. fallrepet, og advarselsplakater settes op ved land-

gangen og på kaien, resp. ved fallrepet. Plakatene 2 janr. må holdes oplyst når der ikke er godt dagslys.

i) Skibsvakten pålegges hele tiden å opholde sig på dekk eller kai ved landgangen og å forby uvedkommende å komme ombord så lenge skibet står under gass eller utluftning.

j) Skorstenen fra kabyssen tettes og fyren slukkes.

k) Ingen må sove ombord før skibet er endelig frigitt.

l) Lys og damp må has i beredskap. (Gjelder ikke skib i oplag).

m) Eventuelt må der kunne bli ophengt vindsekker.

4) Derefter gjennomgås med vedkommende officer hvilke forholdsregler der fra skibets side må foretas efter utgassingene.

Disse er:

a) Ophold i utgassede rum er bare tillatt med åpne vinduer og åpne dører. Å sove eller legge sig ned i utgassede rum er forbudt inntil skibet er endelig frigitt.

b) Samtlige lysventiler, vinduer og dører må mest mulig stå åpne.

c) Hver mann er forpliktet til på det grundigste å gjennombanke sine madrasser, tepper, puter, polstrede ting, løse gjenstander etc. i fri luft.

d) Man må være opmerksom på at de første tegn på blåsyreforgiftning er svimmelhet, angst, susen for ørene, hodepine, kvalme og opkastning. Skulde der på grunn av ophold i ennu ikke tilstrekkelig utluftede rum merkes slike tegn, så må vedkommende straks forlate rummet og begi sig ut i fri luft og sørge for at rummet blir ytterligere utluftet i flere timer.

e) Ved fuktig og kaldt vær må alle beboelsesrum så vidt mulig straks opvarmes sterkt.

Er dette ikke mulig, så må luftingen av rummene etter forholdene tilsvarende forlenges. I ethvert tilfelle må rummene ikke benyttes til å sove i, før dette ifølge gassrestprøven uttrykkelig er tillatt av lederen for utgassingene.

f) Ingen andre enn skibets besetning, de som deltar i utgassingene samt andre som har nødvendig arbeide ombord tillates å komme ombord før skibet er endelig frigitt. Ingen besøkende, herunder innbefattet slektninger, må komme ombord før skibet er endelig frigitt.

g) Samtlige nøkler til alle skibsrums må være ombord

2 janr. og stå til forføining for at der til enhver tid kan utføres etterkontroll på gassfrihet.

Vedkommende skibsofficer får utlevert minst 1 eksemplar av «Forholdsregler for skibsbefalet ved blåsyreutgassing med blåsyregassholdig pulver»*) og skal erkjenne med sin underskrift i en dertil bestemt bok, at han har mottatt reglene, satt sig inn i dem og vil sørge for at de overholdes. Boken opbevares av lederen for utgassingene.

§ 7. På grunnlag av de opstillede rumstørrelser blir nu å beregne den mengde av blåsyregassholdig pulver som tiltrenges for de forskjellige rum. For amerikansk sertifikat tiltrenges for lasterum 2,4 kg. HCN innhold pr. 1000 m³ rum. Minste innvirkningstid er 2 timer. Hvor det gjelder veggelus, kakerlakker etc. brukes 4,8 kg. pr. 1000 m³ og innvirkningstiden må være minst 6 timer.

Man må alltid bringe med ombord endel mere blåsyregassholdig pulver enn der efter beregningen skal medgå.

Blåsyregassholdig pulver skal bringes ombord ved begynnelsen av utgassingsarbeidet. Skulde det imidlertid av en eller annen grunn være nødvendig å bringe det blåsyregassholdige pulver ombord før, må det opbevares under lås. Opbevaringen skjer best i rummet for rormaskineriet.

§ 8. Samtidig med det blåsyregassholdige pulver bringes ombord alt det som for øvrig er nødvendig for utgassingene. Blandt disse ting hører surstoffapparat for kunstig åndedrett med surstoffbeholder og reserve surstoffbeholder, samaritan-kasse med alle nødvendige forbindelsessaker samt gassrestreagens. Endelig må man ha det fornødne antall gassmasker med reserve patroner og reserve dugglass. Av gassmasker skal der alltid være minst én i reserve.

Lederen av utgassingene skal før utgassingene begynner forvisse sig om, at det her nevnte materiale til beskyttelse mot og hjelp ved forgiftning er til stede i fullt brukbar stand, spesielt skal han forvisse sig om at der er nok surstoff på surstoffapparatets beholder, likeledes skal han forvisse sig om at gassrestpåvisningsreagensene er i fullt brukbar stand.

§ 9. Helst dagen før utgassingene skal foregå blir der ved landgang eller fallrep opstillet en tavle med underretning om, når utgassingene skal foregå og om til hvilket tidspunkt alle med undtagelse av skibsvakten og utgassingsmannskapet skal ha forlatt skibet.

§ 10. Om morgenen på den dag utgassingene skal foregå begynner tetningsarbeidet, som utføres av utgassingspersonalet.

*) Inntatt som bilag 1a og b.

Samtidig blir det undersøkt, om alle de forberedelser, som 2 janr. skulde gjøres av skibsmannskapet er utført. Herunder må påses at alle flytende drikkevarer i åpne kar er fjernet, vaskevann må likeledes fjernes. Levende planter og fotografiske artikler angripes av blåsyren og bør derfor fjernes. Utgassingslederen må passe på at alle rum i skibet er åpne eller at der ombord er nøkler, så man lett kan komme inn i de forskjellige rum. Skibslanternene må holdes i beredskap.

§ 11. Efter at nu det hele skib er rømmet for folk, så kun skibsvakten og en representant for befalet er igjen ombord, går utgassingslederen gjennom hele skibet sammen med representanten for befalet og overbeviser sig om at der ingen er igjen ombord. Fra nu av skal hvert medlem av utgassingsgjengen bære sin gassmaske i fullt brukbar stand på sig, og ta den på når lederen gir ordre til det.

§ 12. Mens lederen utfører denne kontrollgang åpnes boksene med det blåsyregassholdige pulver av den resterende del av gjengen og forsynes med lufttette gummihetter. Ved siden av de åpnede bokser på dekk må herefter alltid være en av utgassingsgjengen som vakt.

Derefter blir det blåsyregassholdige pulver båret rundt og fordelt på de forskjellige rum. Ved siden av hver boks blir der lagt et stort ark papir, som skal tjene til å opta pulveret. I rum hvor der er tepper eller linoleum på gulvene må der dessuten under hvert ark papir legges rene sekker for å hindre at teppene eller linoleumen blir angrepet av blåsyren.

§ 13. Så snart det blåsyregassholdige pulver er fordelt på de forskjellige rum og lederen er ferdig med sin kontrollgang, skal samtlige som tilhører utgassingsgjengen forsamles på dekk og de skal her overbevise sig om at skibsvakten er i orden. Derefter kan utstrøing av pulveret ta sin begynnelse. Under denne må samtlige medlemmer av gjengen følges og før utstrøingen i de forskjellige rum må vedkommende leder atter overbevise sig om at der ingen mennesker er igjen i rummene. Utstrøingen foretas sådan at man ikke, når man går ut av et rum, må gå gjennom et rum hvor der allerede er utstrødd blåsyregassholdig pulver.

Efterhvert som det blåsyregassholdige pulver er utstrødd blir døren til rummet klebet igjen og forsynt med advarsels-skilt. På lasterummene blir lukene pålagt, overdekket med presenninger og kiler påsatt. Hvis utgassingens foregår under sterk vind, skal presenningen skalkes fast som for høi sjø.

§ 14. Efter innvirkningstiden blir alle rum luftet. Luftingen av de forskjellige rum på ett og samme dekk skjer i motsatt rekkefølge av den som blev fulgt ved utstrøingen

2 janr. av det blåsyregassholdige pulver. Man fjerner nu alle luker, avtar dekket om ventilatorene, åpner alle dører og ventiler. Før at luftingen skal kunne foregå så hurtig som mulig er det hensiktsmessig at rummene kan opvarmes og lysmaskinen settes i gang. Før dette skjer må man imidlertid ha overbevist sig om, at maskinrummet er så gassfritt at man uten fare kan opholde sig i det. All kunstig ventilasjon bør settes i gang så snart som mulig. Gassmasker må bæres ved alt arbeide med luftingen.

Så snart skibet er nogenlunde gassfritt, begynner man med å bortskaffe restene av det blåsyregassholdige pulver.

Finnes efter utgassingene døde rotter i større antall, skal helserådet underrettes.

§ 15. Under den hele tid skibet står under gass og til det er foreløbig frigitt skal der være 1 mann av utgassingsgjengen ombord som er ordentlig instruert og øvet i redningsarbeide og behandling ved blåsyreforgiftning. Denne sikkerhetsvakt skal passe på, at der ikke går noen inn i et rum som er under utgassing eller utlufting før det er foreløbig frigitt. Skibsvakten må ikke gå inn i sådanne rum. Når rummene åpnes for utlufting, skal der være 2 mann av utgassingsgjengen med de foran nevnte kvalifikasjoner til stede og disse må den hele tid følges ad.

Sikkerhetsvakten skal den hele tid ha sin gassmaske med sig.

§ 16. Frigivelsen av skibet kan skje dagen efter utgassingene. Man foretar først en foreløbig frigivelse som almindelig utføres morgenen efter utgassingene. Efter denne tar lederen for utgassingene giftflagget ned og mannskapet får lov til å komme ombord. Når mannskapet kommer ombord ved den foreløbige frigivelse, samles det, «Veiledning for skibsbesetningen efter utført blåsyregassing»*) blir oplest for dem og hver mann får utlevert et eksemplar av veiledningen. Likeledes ophenges under den foreløbige frigivelse på en rekke steder, bl. a. ved alle nedganger, i mannskapsrummene og i maskinrum, plakater med følgende tekst: «Det er farlig og derfor forbudt å opholde sig i lasterum uten at lukene er fullstendig åpne, og andre rum uten at så vel dører som vinduer og ventiler står åpne. Å sove ombord eller bare å legge sig ned er absolutt forbudt.»

Den endelige frigivelse kan først skje minst 6 timer efter den foreløbige frigivelse. Efterat den endelige frigivelse er foretatt, kan man sove ombord.

Den foreløbige frigivelse kan, når ikke anderledes er

*) Inn tatt som bilag 2.

bestemt av helserådet, foretas av utgassingslederen alene, den 2 janr.
endelige frigivelse skal foretas av utgassingslederen sammen med en representant for helserådet; erklæring om at skibet er endelig frigitt undertegnet av utgassingslederen og helse- rådets representant sendes til helserådets ordfører, likesom erklæring om frigivelsen innføres i utgassingslederens journal og undertegnes av utgassingslederen og helserådets repre- sentant.

Enhver frigivelse (foreløbig eller endelig) må være basert på en nøiaktig undersøkelse av hele skibet med gassrest- reagensen. Det med benzidinacetat — kobberacetatreagensen fuktede papir må ved den endelige frigivelse i løpet av 10 sekunder ikke vise mer enn spor av blåfarvning. Til sammen- ligning anvendes et farvemønster som alltid skal medfølge kassen eller etuiet med kjemikalienne for gassrestprøven (se for øvrig bruksanvisningen for utførelsen av gassrestprøven). Man må ved frigivelsen spesielt ha sin oppmerksomhet hen- vendt på kroker og hjørner samt på madrasser, puter etc.

Rum, hvortil der ved den endelige frigivelse ikke kan skaffes nøkkel, blir ikke frigitt, før nøklen er kommet til veie og prøve foretatt. Skulde man i enkelte rum ved gass- restprøven for den endelige frigivelse få blåsyrereaksjon, blir skibet å frigi med undtagelse av disse rum, som da igjen må luftes grundig og først blir tillatt å sove i etter fornyet prøve. Like før gassrestprøven for den endelige frigivelse av beboelsesrum (mannskapsrum, lugarer, kahytter, salonger o. l.) foretas skal vedkommende rum ha stått lukket og uten ventilasjon 1 time. Skibets befal overgis en fortegnelse over de rum som ikke er endelig frigitt og må gi kvittering for mottagelsen av samme.

§ 17. Har utgassingene kun omfattet lasterum og pro- viantrum, blir skibet å holde sperret minst 2 timer efterat den siste luke er fjernet. Dekket og de ikke utgassede rum blir først å frigi for almindelig ferdsel efterat man har over- bevist sig om at det over alt er fritt for blåsyrest.

§ 18. Når lufttemperaturen er lav, spesielt når været er stille og luften er meget fuktig, må man være oppmerksom på at luftingen vil ta lang tid både før den foreløbige fri- givelse og før den endelige frigivelse, hvis der ikke sørges for oppvarming og/eller kunstig ventilasjon.

Hvis det viser sig at der er kondensert vann på veggene i skibsrummene (veggene er fuktige), skal man, efterat man ved den vanlige prøve for endelig frigivelse har funnet negativ gassrestreaksjon, lukke rummet (dekke lukeåpninger etc. som ved utgassingene) og la det stå lukket i 6 timer, og

2 janr. først frigi rummet endelig når man efter at det har stått lukket i denne tid ikke får positiv gassrestreaksjon.

§ 19. Ved lettere forgiftningstilfelle må man sørge for å få vedkommende straks ut i frisk luft. Man underretter straks en læge og begynner å gå med den syke frem og tilbake med en mann under hver arm inntil illebefinnendet er overstått.

Ved alvorligere forgiftningstilfelle blir også vedkommende straks å bringe ut i frisk luft. Man budsender læge, fjerner klærne og begynner så straks med kunstig åndedrett. Dette skal understøttes av surstoffapparatet. Lykkes det ikke å få åndedrettet i gang, og den tilkalte læge ikke er kommet til stede, kan man, såfremt der ved budsendelsen er konferert med lægen derom, gi en innsprøitning av 0,01 gr. lobelin.

§ 20. Utgassingslederen har ansvaret for at samtlige som deltar aktivt i en utgassing ved prøver har godtgjort at de kjenner til, hvordan forgiftningstilfelle skal behandles og til bruk av surstoffapparatet.

§ 21. Alle som er autorisert til å foreta utgassing med blåsyre skal føre en av medisinaldirektøren autorisert bok, i hvilken de foretatte utgassinger innføres under angivelse av tid og sted for utgassing, arten og størrelsen av det utgassede rum, mengden av anvendt stoff med tilføielse av dettes handelsnavn samt navnet på de personer som foretar utgassing. På forlangende skal boken fremlegges for direktøren for det civile medisinalvesen, vedkommende politifunksjonær eller helserådsfunksjonær til gjennomsyn.

§ 22. Overtredelse av disse forskrifter, som nøie må følges, er straffbar.

Bilag 1 a.

Forholdsregler for skibsbefalet ved blåsyreutgassing med blåsyregassholdig pulver.

(Fastsatt av Socialdepartementet 2 januar 1932.)

Den kl. blir skib utgasset med blåsyre.

For at utgassing skal foregå så hurtig og lettvin som mulig og for å undgå ulykkestilfelle må de forordninger som utstedes av lederen for utgassing overholdes og følgende punkter iakttas av skibsbefalet:

1. Blåsyre er en av de sterkeste gassformige gifter. Få åndedrag av den innesluttete gass er tilstrekkelig til å fremkalle døden. Små gassmengder gjør seg merkbar ved en søtlig lukt, som minner om bitre mandler, og en lett kratsen i halsen.

2. Blåsyregass er uskadelig for alle beklædningsgjenstander og husgeråd så vel som for last og proviant. Proviantrummene behøver derfor ikke å rømmes, dog må åpne, flytende proviantrester fjernes.
3. Til det med lederen for utgassingene nærmere avtalte tidspunkt må alle skylighter, ventilasjonsåpninger og ovnsrør omhyggelig ombindes med seilduk så de blir helt tett, samtidig som alle lysventiler lukkes og skrues til.
Ventilasjonsanlegg må stanses, og de ventiler som fører til frisk luft må stenges. Også åpningen for ankerkjettingen til kjettingkassen må tilstoppes godt.
4. Løigat, innklædningen av peilerør og øvrige innklædninger må åpnes så meget at gassen kan trenge inn i alle deler av de rum som skal utgasses. Skott som forbinder kullbunkene med lasterummet må lukkes. Hvis tunnelen for propellakselen ikke skal utgasses, må den likeledes være lukket.
5. Lukene i samtlige mellomdekk må være åpne. Lukene til øverste dekk må derimot legges godt på og overdekkes med presenninger som kiles fast.
6. Vann og alle andre væsker som finnes i rum som skal utgasses og som ikke er i lufttett lukkede beholdere må fjernes eller slås vekk. Levende planter må likeledes fjernes.
7. Skibet må være rømmet av alle personer med undtagelse av skibsvakten (se punkt 8) minst 1 time før utgassingene skal begynne. Vakthavende officer må gi lederen for utgassingene beskjed om skibets evakuering. Samtidig med evakueringen heises giftflagget og efter endt evakuering avsperrer landgangen, henholdsvis fallrepet, med tauer, og advarselsplakater settes op ved landgangen og på kaien, henholdsvis ved fallrepet; plakatene må holdes oplyst når der ikke er godt dagslys. Giftflagget nedtas av utgassingslederen ved den foreløbige frigivelse.
8. Som skibsvakt blir en av utgassingslederen godkjent vaktmann tilbake. Denne eller sikkerhetsvakten av utgassingsgjengen skal ha nøkler til alle rum og bekvemmeligheter, således at alle rum, også de som ikke skal utgasses, er tilgjengelige.
Også i et lukket rum kan der trenge inn så meget gass, at opholdet der efter utgassingene kan være farlig. I de rum som skal utgasses for kakerlakker og veggedyr må dessuten samtlige skap og skuffer åpnes og

2 janr.

madrasser settes på høikant for at en fullstendig ødeleggelse av utoiet kan finne sted.

Efter utgassingene blir de gjennomgassede rum stående åpne for at de hurtigere kan luftes ut.

9. Skibsvakten må hele tiden opholde sig på dekk eller kai ved landgangen og forby enhver uvedkommende adgang til skibet så lenge skibet står under gass eller utlufting.

10. I de rum som er utgasset må der ikke soves den første natt efter utgassingene.

Alle senger, madrasser og polstrede møbler må efter utgassingene grundig bankes og luftes ut.

11. Dekksarbeide og arbeide i ikke utgassede rum kan efter utgassingene, men før den endelige frigivelse, bare utføres i samråd med lederen for utgassingene, som bestemmer tidspunktet for adgang til rummene.

12. For arbeider som er nødvendig for driftens oprettholdelse, som f. eks. fyring av kjeler, betjening av lysmaskiner o. l., er særlige forordninger kun å treffe i, samråd med lederen for utgassingene.

13. For at en hurtig og programmessig avvikling av utgassingsarbeidet kan foregå, er det ubetinget nødvendig at der straks efter utluftingen står damp til forføining for winchene og lys til hele skibet. (Gjelder ikke skib som ligger i oplag.)

14. For at utluftingen kan foregå raskest mulig bør ventilatortrakter (lufrør) settes på plass, ventilasjonen settes i gang og eventuelt vindsekker ophenges.

Jeg har lest igjennem foranstående og vil gi de fornødne anvisninger. (Se nedenfor.) Et eksemplar av disse forholdsregler har jeg mottatt.

..... den

.....
Skibsfører.

Bilag 1b.

Forholdsregler for skibsbefalet. (Resymé.)

1. Tette ventilasjonsåpninger og lysventiler.
2. Tette ventiler og stenge ventilasjonen.
3. Kjettinghuller til kjettingkassen tilstoppes godt.
4. Løigat, innklædninger av peilerør og øvrige innklædninger åpnes.

5. Luker i mellemdekk avtas, luker på overdekk legges på og dekkes med presenninger og skalkekiler legges klar.
6. Vann og alle andre væsker og levende planter fjernes.
7. Madrasser stilles på høikant, skap og skuffer åpnes.
8. Mannskapene fra borde, skibsvakt med nøkler til alle rum blir tilbake.
9. Instruere skibsvakten.
10. Tette skorstenen fra kabyssen, slukke fyren.
11. Ikke sove i de utgassede rum før frigivelsen.
12. Lys og damp has i beredskap. (Gjelder ikke skib i oplag.)
13. Eventuelt ophengning av vindsekker.

Bilag 2.

Veiledning for skibsbesetningen efter utført blåsyreutgassing.

(Fastsatt av Socialdepartementet 2 januar 1932.)

Meget viktig. — Les nøie igjennem.

På grunn av blåsyregassens farlighet er skibet

.....
bare foreløbig frigitt idag kl.

For også senere å utelukke enhver fare må de efterfølgende forskrifter følges på det nøiaktigste av enhver av besetningen.

1. Ophold i de gjennomgassede rum tillates kun med åpne vinduer og åpne dører. Å sove og også å legge sig ned i gjennomgassede rum er forbudt inntil den endelige frigivelse. (Se videre nedenfor).
2. Samtlige lysventiler og vinduer må hele dagen igjennem stå så meget som mulig åpne.
3. Hver mann er forpliktet til på det grundigste å gjennombanke sine madrasser, tepper, puter, polstrede ting, løse gjenstander m. v. i fri luft.
4. Særlig må man legge merke til at de første tegn på en blåsyreforgiftning er svimmelhet, susen for ørene, hodepine, uvelsformelser og opkastning.

Skulde der på grunn av ophold i ennå ikke tilstrekkelig utluftede rum merkes slike tegn (symptomer), så må vedkommende straks forlate rummet, gå ut i frisk luft og sørge for at rummet ytterligere blir luftet i flere timer.

- 2 janr. 5. Ved fuktig og kaldt vær må alle beboelsesrum så vidt mulig straks oppvarmes sterkt.

Er dette ikke mulig, må luftingen av rummene efter forholdene tilsvarende forlenges. I ethvert tilfelle må rummene ikke igjen benyttes til å sove i, før dette ifølge gassrestprøven uttrykkelig er tillatt av lederen for utgassing.

6. Ingen besøkende, herunder innbefattet slektninger, tillates å komme ombord før skibet er endelig frigitt.

7. Samtlige nøkler til alle skibsrum må være ombord til forføining, for at der til enhver tid kan utføres en efterkontroll på gassfrihet.

Kun når foranstående forskrifter er oppfylt kan skibet endelig frigis til det forutsatte tidspunkt, nemlig

.....
Først denne endelige frigivelse tillater ophold i rummene også til å sove i.

Foranstående anvisninger har jeg også gitt skibets fører og/eller vakthavende muntlig.

.....
Leder for utgassing.

Jeg er gjort bekjent med foranstående og vil sørge for at de ovenfor gitte anvisninger nøie blir fulgt.

..... den

.....
Skibsfører.

- 2 janr. **Forskrifter for utgassing av drivhus og lignende rum med blåsyregass ved calciumcyanidholdige pulver til bekjempelse av utøi.**

Utferdiget av Socialdepartementet i henhold til kongelig resolusjon av 1 mai 1931, jfr. departementets rundskrivelse av 2 januar 1932.

Til å foreta utgassing av drivhus og lignende rum med blåsyre ved hjelp av calciumcyanidholdige pulver (cyanogasspulver o. l.) til bekjempelse av utøi kan helseråd godkjenne en eller flere personer som er kjent som pålitelige og som har fått undervisning i sådan utgassing og de farer bruken av midlene kan forårsake. Undervisningen må være gitt av nogen som medisinaldirektøren har godkjent til å undervise i sådan utgassing.

For utgassing og behandlingen av de hertil bestemte kjemikalier gjelder følgende regler:

1. Calciumcyanidholdige stoffer (cyanogasspulver o. l.) som 2 janr. er utlevert til bekjempelse av utøi i drivhus, må ikke anvendes til utgassing av rum som brukes til stadig opholdssted for mennesker.
2. Drivhus som står i umiddelbar forbindelse med beboelsesrum eller med stall, må ikke utgasses med blåsyre.
3. Under alt arbejde med de calciumcyanidholdige stoffer skal utgassingspersonalet for beskyttelse mot blåsyre bruke gassmaske (munnstykke med innsats og nese-klemme) av godkjent konstruksjon, likesom de skal bruke sådan når de går inn i rum som er under utgassing eller skal utluftes efter endt utgassing.
4. Calciumcyanidholdige stoffer (cyanogasspulver o. l.) må bare utleveres i lukkede gasstette originalbokser, hvis innhold pr. boks ikke må overstige 0,8 kg. calciumcyanid (2 kg. cyanogasspulver og bare til personer som er berettiget til å forskrive disse stoffer).
5. Calciumcyanidholdige stoffer må bare lagres i gasstette lukkede originalbokser i avlåste kolde, tørre og godt ventilerte rum som ikke støter direkte op til beboelsesrum. Å holde calciumcyanidholdige stoffer lagret i upakket løs tilstand eller i ikke tette bokser e. l. er forbudt.
6. Efter at drivhuset er opmålt og den mengde calciumcyanidholdige stoff som skal brukes er beregnet, veies dette av på en apotekervekt (skålvekt) eller annen av helse rådets ordfører godkjent vekt og fylles i en strø-dåse eller pulveret måles av i en gradert strø-dåse av helse rådets ordfører godkjent fabrikat; strø-dåsen må ha gjennemsiktige vegger og graderingen skal angi vekten og innhold av pulver når dette er godt sammenrystet, likesom der på dåsen må være angitt tydelig, og således at det ikke kan gå av, for hvilket pulver dåsen er gradert, og der må til sådan avmåling bare brukes strø-dåser som er gradert for den pulversort som anvendes ved utgassing. Stoffet strøes på gulvet i drivhuset, eller hvis dette ikke er tørt, på bretter som er lagt på gulvet. Efter utstrøingen låses alle innganger til drivhuset og til rum som står i direkte forbindelse med dette og der ophenges giftplakater på dørene, og holdes låst til rummene er utluftet efter endt utgassing.

Til utgassing må i almindelighet ikke brukes mere stoff enn svarende til 24 gr. calciumcyanid (60 gr. cyanogasspulver) pr. 100 m³. På ansøknings kan helse-rådet i spesielle tilfelle gi tillatelse til å anvende større mengder.

- 2 janr. 7. Det er også tillatt å utgasse mistbenker samt frukttrær, bærbusker med blåsyre ved hjelp av calciumcyanidholdige stoffer når utgassing foretas av personer som er godkjent til å foreta utgassing av drivhus og de foran angitte forsiktighetsregler ved oppbevaring og behandling av stoffet iakttas.
8. Alle som er godkjent til å foreta utgassing med blåsyre skal føre en av medisinaldirektøren autorisert bok, i hvilken de foretatte utgassinger innføres under angivelse av tid og sted for utgassing, arten og størrelsen av det utgassede rum, mengden av anvendt stoff med tilføielse av dettes handelsnavn samt navnet på de personer som foretar utgassing. På forlangende skal boken fremlegges for medisinaldirektøren, vedkommende politifunksjonær eller helserådsfunksjonær til gjennomsyn.
9. Overtredelse av disse forskrifter, som nøie må følges, er straffbar.

13 mai.

Kongelig resolusjon.

- I.
- II.
- III. I medhold av lov om Aktieselskapet Vinmonopolet av 19 juni 1931 § 6 fastsettes instruks*) for styret i Aktieselskapet Vinmonopolet overensstemmende med et fremlagt utkast. Instruksene gjøres gjeldende inntil videre å regne fra og med 1 juli 1932.
- IV.
- V. a) I medhold av samme lovs § 11 nr. I fastsettes forskrifter*) om stedlige styrever for Aktieselskapet Vinmonopolets salgs- og (eller) skjenkevirksomhet overensstemmende med et fremlagt utkast. Forskriftene gjøres gjeldende inntil videre å regne fra og med 1 juli 1932.
- b) Departementet for Sociale Saker bemyndiges inntil videre — å regne fra og med 1 juli 1932 — til å fastsette godtgjørelsen til medlemmene (med varmenn) i de stedlige styrever.
- VI. a) I medhold av samme lovs § 11 nr. II fastsettes forskrifter*) om stedlige tilsynsnevnder for Aktieselskapet Vinmonopolets salgs- og/eller skjenkevirksomhet overensstemmende med et fremlagt utkast. Disse forskrifter gjøres gjeldende inntil videre å regne fra og med 1 juli 1932.
- b) Departementet for Sociale Saker bemyndiges inntil videre — å regne fra og med 1 juli 1932 — til å

*) Vil bli inntatt i Lovtid. 2nen avd.

fastsette godtgjørelsen til medlemmene (med vara- 13 mai. menn) i de stedlige tilsynsnevnder.

VII. a) I medhold av lov om Aktieselskapet Vinmonopolet av 19 juni 1931 § 1, lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl med tilleggslov av 6 mai 1932, lov om tilvirkning m. v. av brennevin av 15 august 1908 med tilleggslov av 16 juli 1921 samt lov av 7 februar 1930 om tilvirkning, innførsel og omsetning m. v. av isopropyllalkohol — meddeles Aktieselskapet Vinmonopolet ny konsesjon overensstemmende med et fremlagt utkast.

b) Aktieselskapet Vinmonopolets nye konsesjon gjøres gjeldende inntil videre å regne fra 1 juli 1932 med ett års opsigelse og på de vilkår som er foreskrevet i nevnte lov av 19 juni 1931 om Aktieselskapet Vinmonopolet.

Den i foranstående resolusjon post VIIa meddelte nye konsesjon er sålydende:

§ 1. Denne konsesjon er fastsatt på grunnlag av bestemmelsene i lov om Aktieselskapet Vinmonopolet av 19 juni 1931.

Konsesjonen trer i kraft 1 juli 1932 og gjelder inntil videre. Den kan opsies med 1 års varsel.

Selskapets rett til å drive sin virksomhet er for øvrig underkastet den til enhver tid gjeldende lovgivning.

I konsesjonstiden plikter selskapet å drive den virksomhet som er tillagt det ved denne konsesjon.

§ 2. Aktieselskapet Vinmonopolet meddeles:

I. Med hjemmel av lov om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl av 5 april 1927 med tilleggslover:

a) forsåvidt brennevin angår

enerett til innførsel og engros-salg, enerett til almindelig detaljsalg og enerett til skjenking, i den utstrekning selskapet får bevilling, dog med forbehold av samlagenes rett til detaljsalg og/eller skjenking i de kommuner, hvor samlag består, enerett til detaljsalg til teknisk, vitenskapelig og medisinsk bruk i den utstrekning sådant salg ikke er underlagt apotek eller medisindispenserende læger eller dyrlæger, samt enerett til utførsel på de til enhver tid gjeldende vilkår,

13. mai. b) forsåvidt vin, fruktvin og mjød angår enerett til innførsel og engros-salg, enerett til almindelig detaljsalg, med samme begrensning som ovenfor under litra a fastsatt for salg av brennevin, og rett til skjenking, i den utstrekning selskapet får bevilling, enerett til detaljsalg til teknisk, vitenskapelig og medisinsk bruk i den utstrekning sådant salg ikke er underlagt apotek eller medisindispenserende læger og dyrlæger, samt enerett til utførsel av vin av over 18 volumprocent alkohol på de til enhver tid gjeldende vilkår,

c) forsåvidt øl angår enerett til innførsel og til engros-salg av øl av utenlandsk tilvirkning.

Blir intet annet detaljutsalg opprettet for brennevin, vin, fruktvin eller mjød i landet, har selskapet rett til detaljutsalg av vedkommende vare på det sted Kongen bestemmer.

Kongen kan pålegge selskapet å overta detaljsalg og skjenking av brennevin, vin, fruktvin eller mjød i en kommune, forsåvidt kommunestyret ønsker det. Likeså kan Kongen pålegge selskapet å overta detaljsalg og skjenking av øl av innen- og utenlandsk tilvirkning i kommune, hvor selskapet utøver vin- eller brennevinbevilling, forsåvidt kommunestyret ønsker det.

II. Med hjemmel av lov om tilvirkning, omdestillasjon og beskatning av brennevin m. v. av 15 august 1908 med tilleggslover:

- a) enerett til omdestillasjon av brennevin,
- b) enerett til innførsel av denaturert, skattefritt brennevin,
- c) rett til handel med denaturert, skattefritt brennevin efter vedkommende departements bestemmelse.

III. Med hjemmel av lov av 7 februar 1930 om tilvirkning, innførsel og omsetning av isopropyll-alkohol:

- a) enerett til innførsel og engros-salg,
- b) enerett til detaljsalg på de til enhver tid gjeldende vilkår, og i den utstrekning salget ikke er underlagt apotek eller medisindispenserende læger eller dyrlæger.

§ 3. Selskapet har rett til å beregne sådanne priser, at det har en rimelig handelsfortjeneste i overensstemmelse med hvad der hittil har vært vanlig for vedkommende varer.

Forsåvidt der av varer som omfattes av selskapets salgsrett, bestilles merker eller produkter, som selskapet ikke fører, skal selskapet skaffe disse varer til priser beregnet som forannevnt og efter nærmere regler, som fastsettes av Kongen. 13 mai.

§ 4. Med hensyn til de varer som selskapet omsetter, har staten adgang til kontroll i den utstrekning som Kongen måtte bestemme.

§ 5. Selskapet skal fordele sine innkjøp av innenlandske varer mest mulig rettferdig mellom de forskjellige tilvirkere, dog under særlig hensyntagen til pris og kvalitet.

Skrivelse fra Justisdepartementet.

20 mai.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 16 januar 1925 har departementet i henhold til lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 angående adgang til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. stadfestet en av herrestyret for Søndre Høland herred, Akershus fylke, i møter 28 mars, 11 juli og 17 desember 1931 samt 18 april 1932 vedtatt beslutning om nye politivedtekter for herredet.

Vedtektene lyder således:

§ 1. På offentlig vei (hvorunder i denne vedtekt er innbefattet enhver vei eller adkomst der er bestemt for almindelig ferdsel eller er almindelig beferdet) må oppløp eller sammenstimlen av folk, slagsmål, skrik eller annen larmende, voldsom eller fornærmelig adferd, hvorved den offentlige orden forstyrres, den veifarende forulempes eller ferdselen hemmes, ikke finne sted.

§ 2. Ved mineringsarbeide så vel som ved omgang med skytevåben på eller i nærheten av offentlig vei, må tilbørlig forsiktighet iakttas. Omgang med sprengstoffer eller skytning i nærheten av steder hvor offentlige sammenkomster finner sted, er forbudt, medmindre spesiell tillatelse av politiet foreligger.

§ 3. Når hunder viser sig glupske eller biske eller har tilbøielighet til å forulempe veifarende, kan eieren efter politiets nærmere bestemmelse gis pålegg om å holde sådanne hunder bundet.

Tisper skal holdes inne i løpetiden.

Likeledes er det forbudt å slippe sinte okser på beite hvor der foregår almindelig ferdsel.

§ 4. Ingen må uten politiets (lensmannens) tillatelse gi konserter, dramatiske eller andre offentlige forestillinger eller forevisninger eller som næring holde offentlig dans,

20 mai. drive karusell, skytebane, ringkasting, luftgynge e. l. Fore stillingen og for øvrig hvad foran er nevnt, må være avsluttet innen kl. 2 samme natt.

For sådan tillatelse som foran nevnt skal vedkommende efter politiets (lensmannens) nærmere bestemmelse betale en avgift til herredskassen av fra kr. 5,00 til kr. 50,00 for hver dag eller forestilling. Formannskapet kan i særlige tilfelle fritta vedkommende for avgift.

Kirkekonserter berøres ikke av bestemmelsene i denne paragraf.

§ 5. Offentlige sammenkomster til avholdelse av dans eller annen lystighet må på forhånd anmeldes til politiet (lensmannen) som når som helst kan påby opphør hvis den offentlige orden krever det.

§ 6. Overtredelse av nærværende vedtekt straffes efter straffelovens § 339, 2. led.

20 mai. **Skrivelse fra Justisdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 16 januar 1925 har departementet i henhold til lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 angående adgang til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v., stadfestet en av herredstyret for Sandtorg herred, Troms fylke, i møter 2 desember 1931 og 27 april 1932 vedtatt beslutning om nye politivedtekter for herredet.

Vedtektene lyder således:

§ 1. På offentlig vei, hvorunder i disse vedtekter er innbefattet alle veier, broer, kaier og andre steder som er bestemt for almindelig ferdsel eller er almindelig beferdet, eller i nærheten av disse steder, må sammenstimlen av folk, slagsmål, skrik, høirøstet tale eller fornærmende adferd, hvorunder den offentlige veifred forstyrres, de veifarende forulempes, anstendigheten krenkes eller ferdselen hemmes, ikke finne sted. Å spille kort og fortære berusende drikke er likeledes forbudt på ovennevnte steder.

§ 2. Ingen må skjære i, risse, skrive eller tegne på, eller på annen måte beskadige eller tilsmusse de til offentlig vei støtende hus, innhegninger, stolper o. s. v. eller ved veien stående trær, benker eller postkasser, lovlig opslåtte plakater eller kunngjørelser.

§ 3. Ingen må på offentlig vei eller utover denne avfyre skytevåpen eller avbrenne krutt, fyrverkeri eller eksploderende gjenstander av noget slag. Der må heller ikke på offentlig vei kastes med sten, sneball, smuss eller annet, hvorved skade kan voldes eller veifarende forulempes eller

fortrediges. Ved mineringsarbeider på eller i nærheten av 20 mai. offentlig vei må vakthold settes ut og tilbørlig forsiktighet iakttas, så ingen fare eller ulykke derved forårsakes.

§ 4. Avfall, spiker, glasskår eller lignende må ikke kastes på offentlig vei.

§ 5. Folkevonne okser, kjyr eller hester må ingen la gå løs på offentlig vei, der er hegnet på begge sider. Heller ikke må andre kreaturer slippes på sådanne veier.

§ 6. Det er forbudt andre enn dem som har fått politiets (lensmannens) bevilling hertil å drive erhvervsmessig befordring av personer og gods med motorkjøretøier fra plass på offentlig vei i herredet.

For bevillingen svares en årlig avgift til herredskassen av kr. 20,00 som erlegges ved bevillingens utstedelse. Bevillingen gjelder for et kalenderår ad gangen, men kan når som helst tilbakekalles av politiet (lensmannen), likesom innehaveren for kortere tid kan bortvises fra holdeplassen.

De nærmere regler for skysstrafikken derunder skyss-takster gis av formannskapet.

§ 7. Hunder som viser sig biske eller som har tilbøielighet til å fare mot hester eller folk, skal holdes vekk fra offentlig vei eller være forsynt med munnskurv. Dette kan også av politiet (lensmannen) påbys for andre hunder som på grunn av deres størrelse eller rase anses for farlige. Det er forbudt å tirre eller hisse hunder sammen.

§ 8. Adgang til å gi offentlige forevisninger, forestillinger eller andre prestasjoner, såsom å reise rundt i bygden for å musisere, forevise kunster eller andre severdigheter, avholde offentlige konserter eller fremvise skuespill, er alltid avhengig av politiets (lensmannens) tillatelse. Undertatt herfra er kirkekonserter samt andre tilstelninger av den i lov av 22 mai 1875 § 1 omhandlede art med velledige formål, hvilke møter, konserter, fester og tilstelninger med lek og dans må avsluttes senest kl. 1 natt. De som får tillatelse til å gi forevisninger, forestillinger, konserter o. s. v. som foran nevnt, har å utrede en avgift til herredskassen for hver forestilling eller forestillingsdag fra kr. 10,00 til kr. 100,00 efter politiets (lensmannens) nærmere bestemmelse. Dertil har de å bekoste og iverksette alle foranstaltninger til ordenens oprettholdelse som politiet (lensmannen) foreskriver. Avgiften blir på forhånd å betale til politiet (lensmannen).

§ 9. Overtredelse av nærværende vedtekter straffes efter straffelovens § 339,2.

21 mai. **Skrivelse fra Justisdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 16 januar 1925 har departementet i henhold til lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 angående adgang til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. stadfestet en av herredstyret for Eidanger herred, Telemark fylke, i møter 24 oktober og 22 desember 1930 samt 9 mai 1932 vedtatt beslutning om nye politivedtekter for herredet.

Vedtektene lyder således:

§ 1. På offentlig vei, hvorunder i denne vedtekt er innbefattet enhver for almindelig ferdsel bestemt eller almindelig beferdet vei, plass eller adkomst, må oppløp, slagsmål, skriken, høirøstet sang eller annen larmende, voldsom eller fornærmelig adferd ikke finne sted, hvorunder den offentlige orden forstyrres, anstendighet krenkes eller ferdsel hemmes. Det er likeledes forbudt på eller ved offentlig vei å nyde berusende drikke, spille kort, musisere eller danse.

§ 2. Ingen må på offentlig vei eller utover samme avbrenne fyrverkerisaker, krutt eller eksploderende gjenstander av noget slag, ei heller kaste sten, sneball eller annet, hvorved skade kan bevirkes eller de som ferdes på veiene, fortrediges. Skytning for forbifarende brudeferd er forbudt. Ved mineringsarbeider på eller ved offentlig vei må tilbørlig forsiktighet iakttas.

§ 3. På veier, hvor det vil være til hinder eller ulempe for ferdselen, kan lensmannen forby at der akes kjelke, gæes på skøiter eller ski, drives leik eller spill.

§ 4. Når hunder viser sig glupske eller biske eller har tilbøielighet til å forulempe mennesker eller dyr ved å gjø eller fare mot dem, skal eieren eller besidderen efter lensmannens nærmere bestemmelse holde dem bundet eller forsynt med forsvarlig munnkurv. Ingen må på offentlig vei hisse hund på nogen eller undlate å holde sin hund tilbake når den anfaller nogen. Tisper skal så vidt mulig holdes inne i løpetiden eller også bundet.

§ 5. Offentlig sammenkomst til avholdelse av dans eller annen lystighet må ikke finne sted uten forutgående anmeldelse til lensmannen.

§ 6. Tillatelse til å gi dramatiske forestillinger eller andre offentlige forevisninger meddeles av lensmannen. Tillatelsen knyttes alltid til en bestemt person som den ansvarlige. Lykkespill eller spill om penger i enhver form på offentlig steder er helt forbudt.

§ 7. Overtredelse av nærværende vedtekter blir, så- 21 mai.
fremt tilfellet ikke går inn under strengere straffebestem-
melser, å anse med bøter efter straffelovens § 339,2.

§ 8. Disse vedtekter trer i kraft 3 — tre — måneder
etterat de har opnådd kongelig approbasjon.

Skriv frå Socialdepartementet.

23 mai.

Etter fullmakt gjeve ved kongeleg resolusjon frå 25
april 1924 stadfester departementet hermed i samhøve med
lov nr. 5 frå 25 juli 1913 med eit redaksjonelt umbrigde
vedtaket åt Sykkylven heradstyre i møte 6 april 1932 um
ny vedtekt um stengjingstid for utsalgs-
stader på Aure og Klokkehaug i Sykkylven
herad, Møre fylke.

Den nye vedtekta gjeld inntil vidare, å rekna frå og med
1 juni 1932. Den eldre vedtekta fell burt frå same dagen.

Den nye vedtekta lyder so:

§ 1. Handelsbudene på Aure og Klokkehaug i Sykk-
ylven herad vert å halda stengde vanlege yrkedagar frå kl.
20 til kl. 7.

Herfrå er undantekne dei 6 siste yrkedagar fyre jol-
aftan, då budene kan haldast opne til kl. 22. Jolaftan skal
stengjast kl. 18. (Jfr. lov av 14 juli 1897).

§ 2. Sundagar og andre heilagdagat skal handelsbudene
vere stengde heile dagen.

§ 3. I stengjingstida må ikkje kjøparar latast inn på
handelsbuder. Derimot kan ein greida undan kjøparar og
tingarar som er komne inn fyre stengjingstid.

§ 4. Brot på desse fyresegner vert straffa etter lova.
Jfr. strfl. § 339,2.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

23 mai.

I henhold til § 1 i bygningsloven av 22 februar
1924 bestemmes herved at nevnte lov skal være gjeldende
for et strøk av Vågsbygden skolekrets i Od-
dernes herred, Vest-Agder fylke, innenfor følgende grenser:
Grensen følger Kristiansands bygrense fra sjøen ved Kols-
dalen til en linje som går 200 m. vest og nord for veien
inntil Smiebryggen ved Kjesbekken. Derfra følges sjøen til
utgangspunktet.

Overensstemmende med Oddernes herredstyres vedtak
i møte 9 april 1932 bestemmes derhos at forannevnte
strøk og Oddernes skolekrets som tidligere er
underlagt bygningsloven, skal ha ett felles bygningsråd, og
at de bygningsvedtekter som er stadfestet for Oddernes
skolekrets ved departementets skrivelse av 1 desember 1930,
også skal være gjeldende for ovennevnte strøk av Vågs-
bygden skolekrets.

25 mai. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 Hønefoss bystyres beslutning i møte 9 mai 1932 om forandring i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Forandringen gjelder inntil videre fra og med 1 juni 1932, fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser opphører å gjelde.

Nedennevnte paragrafer i vedtekten skal herefter lyde således:

§ 1. Utsalgssteder, hvor salg av varer foregår, skal med nedenfor nevnte undtagelser holdes lukket på hverdager fra kl. 18 til kl. 8.

Mandag, tirsdag og onsdag før skjærtorsdag og onsdag, torsdag og fredag før pinseften, samt hverdagene fra og med 18 til og med 23 desember lukkes kl. 19.

Påskeaften, pinseften, St. Hansaften, julaften og nyttårsaften lukkes kl. 17, tredje juledag kl. 16, og 1 og 17 mai lukkes kl. 12.

På søn- og helligdager holdes lukket hele dagen.

§ 2. På utsalgssteder i portrum eller på andre steder i fri luft, eller hvor man kun selger de i handelslovens § 18 nevnte frihandelsvarer samt tobakk og cigarer, er den almindelige lukningstid kl. 19.

3. juledag lukkes kl. 17, 1 og 17 mai lukkes kl. 13. Påskeaften, pinseften, St. Hansaften, nyttårsaften og julaften skal lukning finne sted som for de i § 1 nevnte utsalgssteder.

Faller 2 eller 3 søn- og helligdager umiddelbart etter hinannen, skal det være tillatt for melk- og fløteutsalg å holde åpent 2ten eller 3dje av disse dager fra kl. 8 til kl. 10.

Ellers skal også disse utsalgssteder holdes lukket hele dagen på søn- og helligdager.

27 mai.

Nr. 1.

Lov om forandring av § 6 i lov om utførelse av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 29 april 1932 sålydende:

I.

I lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912 skal § 6, 2net ledd, herefter lyde således:

Distriktslæger skal derhos ha plikt til efter departementets bestemmelse å avgi regelmessige fremmøter på bestemte

steder innen sine distrikter mot at vedkommende herred yder almindelig kostgodtgjørelse samt opvarmet kontorlokale og at der tilstås dem almindelig skyssgodtgjørelse av statskassen. Andragende fra et herredstyre skal som regel imøtekommes, når det kan skje uten vesentlig fortrengsel for distriktslægens øvrige offentlige forretninger.

27 mai.
Nr. 1.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 27 mai 1932.

HAAKON

(L. S.)

J. Hundseid

B. Rolsted

Lov om vekslers.

27 mai.
Nr. 2.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 12 mai 1932 sålydende:

Første avdeling.

Om den trukne veksel.

Kapitel I.

Om vekslens utstedelse og form.

§ 1. En veksel skal inneholde:

1. benevnelsen veksel, inntatt i selve teksten og uttrykt i det sprog hvori dokumentet er avfattet;
2. en ubetinget anmodning om å betale en bestemt penge-sum (vekselsummen);
3. navnet på den som skal betale (trassaten);
4. angivelse av forfallstiden;
5. angivelse av stedet hvor betalingen skal skje;
6. navnet på den til hvem eller til hvis ordre betalingen skal skje (vekseltager, remittent);
7. angivelse av dag og sted for vekslens utstedelse; samt
8. underskrift av den som utsteder vekslens (trassenten).

§ 2. Et dokument hvori nogen av de i foregående paragraf nevnte anførsler mangler, gjelder ikke som veksel uten i de tilfelle som omhandles i de følgende ledd.

En veksel hvis forfallstid ikke er angitt, anses som betalbar ved sikt.

I mangel av særlig angivelse anses det sted som er an-

27 mai. ført ved trassatens navn, som vekslens betalingssted og sam-
Nr. 2. tidig som trassatens bosted.

En veksel som ikke angir stedet hvor den er utstedt, anses underskrevet på det sted som er anført ved trassentens navn.

§ 3. En veksel kan utstedes til trassentens egen ordre. Den kan trekkes på trassenten selv.

Den kan trekkes for en tredjemanns regning.

§ 4. En veksel kan lyde på betaling hos en tredjemann, enten på trassatens bosted eller på et annet sted.

§ 5. I en veksel som er betalbar ved sikt eller en viss tid efter sikt, kan trassenten bestemme at der skal svares rente av vekselsummen. I enhver annen veksel anses en sådan bestemmelse som uskrevet.

Rentefoten skal angis i vekslen; er den ikke angitt, anses bestemmelsen om rente som uskrevet.

Rentene løper fra vekslens utstedelsesdag, hvis ikke en annen dag er angitt.

§ 6. En veksel hvori beløpet er anført både med bokstaver og med tall, gjelder i tilfelle av uoverensstemmelse for den sum som er anført med bokstaver.

En veksel hvori beløpet er anført flere ganger, enten med bokstaver eller med tall, gjelder i tilfelle av uoverensstemmelse bare for den minste sum.

§ 7. Finnes der på en veksel underskrift av nogen som mangler evne til å påta sig vekselforpliktelse, falsk underskrift, underskrift av opdiktede personer, eller underskrift som av annen grunn ikke er forpliktende for underskriveren eller for den i hvis navn underskriften er gitt, er de andre vekselsskyldneres forpliktelse ikke desto mindre gyldig.

§ 8. Den som tegner sitt navn på en veksel på vegne av en annen, for hvem han ikke var bemyndiget til å handle, blir selv forpliktet efter vekslen og erhverver, når han har betalt, samme rett som vilde ha tilkommet den annen. Det samme gjelder den som har overskredet sin bemyndigelse.

§ 9. Trassenten innestår for vekslens godkjenning (aksept) og betaling.

Han kan fraskrive sig ansvaret for aksept; enhver bestemmelse hvorved han fraskriver sig ansvaret for betalingen, anses som uskrevet.

§ 10. Hvis en veksel som ved utgivelsen var ufullstendig, er blitt utfyllt i strid med truffen avtale, kan denne omstendighet ikke gjøres gjeldende mot vekselinnehaveren, medmindre han da han erhvervet vekslen var i ond tro eller utviste grov uaktsomhet.

Kapitel II.

27 mai.

Nr. 2.

Om overdragelse av vekslen (endossement).

§ 11. Enhver veksel kan ved endossement overdras til en annen (endossatar), selv om den ikke uttrykkelig er utstedt til ordre.

Har trassenten satt inn i vekslen ordene «ikke til ordre» eller tilsvarende uttrykk, kan den alene overdras i den form og med de virkninger, som gjelder for almindelig overdragelse av fordring.

En veksel kan endosseres også til trassaten, hvad enten han har akseptert eller ikke, til trassenten eller til en annen vekselkyldner. Disse kan endossere vekslen videre.

§ 12. Endossementet skal være ubetinget. Er det gjort avhengig av en betingelse, anses denne som uskrevet.

Endossement for en del av vekselsummen er ugyldig.

Endossement til ihendehaveren anses som blanko-endossement.

§ 13. Endossementet skal skrives på vekslen eller på et blad som er heftet til denne (allonge). Det skal underskrives av endossenten.

Endossementet er gyldig selv om det ikke angir hvem vekslen overdras til, eller om endossenten bare har tegnet sitt navn (blankoendossement). I det sistnevnte tilfelle må endossementet for å være gyldig skrives på vekslens bakside eller på en allonge.

§ 14. Ved endossement overføres alle rettigheter etter vekslen.

Hvis endossementet er et blankoendossement, kan vekselinnehaveren

1. utfylle det enten med sitt eget eller med en annens navn,
2. endossere vekslen påny *in blanco* eller til en annen person, eller
3. gi vekslen videre til en tredjemann uten å utfylle blankoendossementet eller endossere vekslen.

§ 15. Endossenten innestår for vekslens aksept og betaling, medmindre han har tatt særlig forbehold.

Han kan forby at den endosseres på nytt; i så fall er han fri for ansvaret overfor dem som vekslen derefter blir endossert til.

§ 16. Den som har en veksel ihende, anses som rettmessig vekselinnehaver når han godtgjør sin rett ved en ubrutt rekke av endossementer, selv om det siste endossement er *in blanco*. Utstrøkne endossementer anses i denne forbindelse som uskrevne. Når der efter et blankoendosse-

27 mai. ment følger et annet endossement, antas den som har undertegnet dette, å ha erhvervet vekslen ved blankoendossementet.

Nr. 2. Hvis en veksle, likegyldig på hvilken måte, er kommet bort fra besidderen, er en innehaver som godtgjør sin rett på den måte som er angitt i foregående ledd, ikke pliktig til å utlevere vekslen, medmindre han ved erhvervelsen var i ond tro eller utviste grov uaktsomhet.

§ 17. Den som saksøkes efter en veksle, kan ikke mot vekselinnehaveren gjøre gjeldende innsigelser, som grunnes på hans særlige forhold til trassenten eller tidligere vekselinnehavere, medmindre vekselinnehaveren, da han erhvervet vekslen, handlet forsettlig til skade for skyldneren.

§ 18. Inneholder endossementet anførslen «valuta til innfordring», «til inkasso», eller nogen annen anførsel, hvori der bare ligger en fullmakt (prokuraendossement), kan vekselinnehaveren utøve alle rettigheter efter vekslen, men ikke endossere den uten ved prokuraendossement.

Vekselskyldnerne kan i så fall overfor innehavere bare påberope de innsigelser, som vilde kunne fremsettes mot endossenten.

Den fullmakt som inneholdes i et prokuraendossement, ophører ikke selv om opdragsgiveren dør eller mister evnen til å forplikte sig.

§ 19. Inneholder et endossement anførslen «valuta til sikkerhet», «valuta til pant» eller nogen annen anførsel som går ut på en pantsettelse, kan vekselinnehaveren utøve alle rettigheter efter vekslen, men et endossement som han tegner, gjelder bare som prokuraendossement.

Vekselskyldnere kan ikke påberope mot innehaveren de innsigelser som grunnes på deres særlige forhold til endossenten, medmindre innehaveren, da han mottok vekslen, handlet forsettlig til skade for skyldneren.

§ 20. Et endossement som tegnes efter vekslens forfallstid, har samme virkning som et tidligere endossement. Tegnes endossementet først efterat protest for manglende betaling er optatt, eller efterat den for optagelsen fastsatte frist er utløpet, har det dog bare virkning som en almindelig overdragelse av fordring.

Hvis ikke det motsatte bevises, anses et udatert endossement for å være foretatt før utløpet av protestfristen.

Kapitel III.

Om vekslens aksept.

§ 21. Enhver som har vekslen ihende, kan like til forfallsdag forevise den til aksept av trassaten på dennes bosted.

§ 22. I enhver veksel kan trassenten foreskrive at veks- 27 mai.
len skal forevises til aksept, med eller uten tilføielse av en Nr. 2.
frist for forevisningen.

Han kan i vekslen forby at den forevises til aksept, medmindre den er betalbar hos en tredjemann eller på et annet sted enn trassatens bosted, eller den er betalbar en viss tid efter sikt.

Han kan også foreskrive at forevisning til aksept ikke kan finne sted før et bestemt tidspunkt.

Enhver endossent kan foreskrive at vekslen skal forevises til aksept, med eller uten tilføielse av en frist; dog gjelder dette ikke, hvis trassenten har forbudt vekslens forevisning til aksept.

§ 23. En veksel som skal betales en viss tid efter sikt, skal forevises til aksept innen ett år fra utstedelsesdagen.

Trassenten kan forkorte denne frist eller bestemme en lengere frist.

Disse frister kan forkortes av endossentene.

§ 24. Trassaten kan kreve at vekslen blir forevist ham på nytt dagen efter den første forevisning. At et sådant krav ikke er etterkommet, kan ikke gjøres gjeldende medmindre kravet er nevnt i protesten.

Vekselinnhaveren er ikke forpliktet til å overgi vekslen i trassatens besiddelse når den forevises til aksept.

§ 25. Aksepten skrives på vekslen. Den uttrykkes ved ordet «akseptert» eller et annet tilsvarende uttrykk og underskrives av trassaten. Dennes blotte navnetegning på vekslens forside gjelder som aksept.

Hvis vekslen skal betales en viss tid efter sikt, eller den i henhold til særskilt bestemmelse skal forevises til aksept innen en viss frist, skal aksepten dateres og som datum anføres den dag da aksepten meddeles, medmindre innehaveren krever at forevisningsdagens datum skal anføres. Mangler datering, må vekselinnhaveren, for å bevare sin regressrett mot endossentene og trassenten, godtgjøre undlatelsen ved en i rette tid optatt protest.

§ 26. Aksepten skal være ubetinget, men trassaten kan begrense den til en del av vekselsummen.

Gjøres ved aksepten ellers nogen avvikelse fra vekslens innhold, anses det som nektelse av aksept. Dog er akseptanten bundet efter akseptens lydende.

§ 27. Har trassenten i vekslen angitt et annet betalingssted enn trassatens bosted, uten å angi en tredjemann hos hvem betalingen skal skje, kan trassaten ved sin aksept angi en sådan. I mangel av sådan angivelse anses akseptanten

27 mai. for å ha forpliktet sig til selv å betale vekslen på betalings-Nr. 2. stedet.

Hvis vekslen er betalbar hos trassaten, kan denne i aksepten angi hvor på betalingsstedet betaling skal erlegges eller opgi en annen som skal betale på samme sted.

§ 28. Ved aksepten forplikter trassaten sig til å betale vekslen på forfallsdagen.

Betales den ikke har innehaveren, selv om det er trassenten, et umiddelbart krav etter vekslen mot akseptanten på alt som kan fordres etter §§ 48 og 49.

§ 29. Hvis trassaten har forsynt vekslen med sin aksept, men har strøket den ut før vekslen blir tilbakelevert, anses aksept nektet. Hvis ikke det motsatte bevises, anses utstrykningen for å være foretatt før vekslen blev tilbakelevert.

Dog er trassaten, hvis han har gitt skriftlig underretning om sin aksept til vekselinnehaveren eller nogen veksel-skyldner, bundet overfor disse etter akseptens lydende.

Kapitel IV.

Om vekselborgen (aval).

§ 30. Betalingen av en veksel kan sikres ved aval for hele vekselsummen eller for en del av den.

Aval kan tegnes så vel av en veksel-skyldner som av en tredjemann.

§ 31. Aval tegnes på vekslen eller på en allonge.

Den uttrykkes ved ordene «som aval» eller et tilsvarende uttrykk; den undertegnes av den som går i borgen (avalisten).

Den blotte navnetegning på vekslens forside anses som aval medmindre det er trassaten eller trassenten som har tegnet sitt navn.

Aval skal angi for hvem den tegnes. I mangel av sådan angivelse anses den tegnet for trassenten.

§ 32. Avalisten er forpliktet på samme måte som den for hvem han har gått i borgen.

Hans forpliktelse er gyldig, selv om den forpliktelse som han er gått i borgen for, skulde være ugyldig av nogen annen grunn enn formfeil.

Når en avalist betaler vekslen, erhverver han alle rettigheter etter vekslen mot den som han er gått i borgen for, og mot dem som etter vekslen er ansvarlige overfor denne.

Kapitel V.

Om vekslens forfallstid.

§ 33. En veksel kan lyde på betaling:

ved forevisning (ved sikt, *a vista*);

en viss tid etter forevisning (etter sikt, *a viso*);

en viss tid efter sin utstedelsesdag; eller på en bestemt dag.

27 mai.
Nr. 2.

En veksel hvor forfallstiden er anderledes bestemt, eller som forfaller efterhånden til forskjellige tider, er ugyldig.

§ 34. En veksel som forfaller ved sikt, skal betales ved forevisningen. Den skal forevises til betaling innen ett år fra utstedelsesdagen. Trassenten kan forkorte denne frist eller bestemme en lengere frist. Disse frister kan forkortes av endossentene.

Trassenten kan bestemme at en veksel som er betalbar ved sikt, ikke skal forevises til betaling før et bestemt tidspunkt. I så fall løper forevisningsfristen fra dette tidspunkt.

§ 35. Forfallstiden for en veksel som lyder på betaling en viss tid efter sikt, bestemmes ved akseptens eller protestens datum.

Er aksepten ikke datert og er protest heller ikke optatt, skal aksepten i forhold til akseptanten anses som meddelt på den siste dag av den frist som er bestemt for forevisning til aksept.

§ 36. En veksel som lyder på betaling en eller flere måneder efter utstedelsesdagen eller efter sikt, forfaller på den tilsvarende dag i den måned i hvilken vekslen skal betales. I mangel av tilsvarende dag forfaller vekslen på månedens siste dag.

Lyder en veksel på betaling en eller flere hele måneder og en halv måned efter sin utstedelsesdag eller efter sikt, regnes de hele måneder først.

Er forfallstiden bestemt til begynnelsen av en måned, midten av en måned (medio januar, medio februar o. s. v.) eller slutningen av en måned, skal ved disse uttrykk forstås den første, den femtende eller den siste dag i måneden.

Ved uttrykkene «åtte dager» eller «femten dager» forstås ikke en eller to uker, men et tidsrum av fulle åtte eller femten dager.

Uttrykket «en halv måned» betegner et tidsrum av femten dager.

§ 37. Når en veksel lyder på betaling på en bestemt dag på et sted hvis kalender er forskjellig fra den som gjelder på utstedelsesstedet, anses forfallsdagen fastsatt efter betalingsstedets kalender.

Når en veksel som er trukket mellom to steder med forskjellig kalender, er betalbar en viss tid efter utstedelsesdagen, blir denne å omregne til den tilsvarende dag efter betalingsstedets kalender, og forfallsdagen bestemmes overensstemmende hermed.

Forevisningsfristene for vekslar beregnes overensstemmende med reglene i foregående ledd.

- 27 mai. Disse regler kommer ikke til anvendelse, hvis det frem-
Nr. 2. går av en særskilt bestemmelse i vekslen eller i øvrig av
dennes innhold at hensikten har vært å anvende andre regler.

Kapitel VI.

Om vekslens betaling.

§ 38. Innehaveren av en veksel som er betalbar på en bestemt dag eller en viss tid efter utstedelsesdagen eller efter sikt, skal forevise vekslen til betaling, enten på den dag da den er betalbar, eller på en av de to følgende virkedager.

Vekslens innlevering til et avregningskontor (clearinghouse) likestilles med forevisning til betaling.

§ 39. Når trassaten betaler vekslen, kan han kreve den utlevert med påtegnet kvittering fra vekselinnehaveren.

Vekselinnehaveren kan ikke nekte å ta imot delvis betaling.

I tilfelle av delvis betaling kan trassaten kreve at vekslen får påtegning om betalingen; dessuten kan han kreve særskilt kvittering.

§ 40. Vekselinnehaveren er ikke forpliktet til å motta betaling før vekslens forfallstid.

Betaler trassaten før forfallstid, gjør han det på egen risiko.

Den som betaler når forfallstid er kommet, blir gyldig befrikket for sin forpliktelse, medmindre der foreligger svik eller grov uaktksomhet fra hans side. Han er forpliktet til å forvise sig om at endossementene utgjør en behørig sammenhengende rekke, men ikke om ektheten av endossentenes underskrifter.

§ 41. Når en veksel lyder på betaling i en myntsort som ikke er gangbar på betalingsstedet, kan beløpet betales i landets mynt efter sin verdi på forfallsdag. Betaler skyldneren ikke i rette tid, kan vekselinnehaveren hvis han ønsker det, kreve beløpet betalt i landets mynt enten efter forfallsdagens kurs eller efter betalingsdagens.

Ved beregningen av den fremmede mynts verdi skal handelsbruken på betalingsstedet følges, hvis ikke trassenten har foreskrevet at vekselsummen skal betales efter en i vekslen fastsatt kurs.

Foranstående regler kommer ikke til anvendelse i de tilfelle hvor trassenten har fastsatt at betalingen skal erlegges i en bestemt angitt myntsort (bestemmelse om effektiv betaling i fremmed mynt).

Er vekselbeløpet angitt i en myntsort som har samme

benevnelse, men en forskjellig verdi, i det land hvor vekslen utstedt, og det land hvor den skal betales, er formodningen for at det er betalingsstedets mynt som er ment. 27 mai. Nr. 2.

§ 42. Blir en vekslel ikke forevist til betaling innen den i § 38 nevnte frist, har enhver skyldner rett til, for vekslelinnehaverens regning og risiko, å deponere beløpet enten i Norges Bank eller hos politimesteren på det sted hvor skyldneren bor eller har sin forretning, eller hvor vekslen skal betales.

Det deponerte beløp skal være ledsaget av en av deponenten underskrevet nøiaktig redegjørelse for vekslelinnhold. Beløpet utbetales til den som på behørig måte godtgjør sin rett til å få betaling etter vekslen. Har der ikke innen seks måneder meldt sig nogen med krav på å få beløpet utbetalt etter vekslen, kan det også utbetales til deponenten hvis han krever det.

Kapitel VII.

Om regress på grunn av manglende aksept eller manglende betaling.

§ 43. Når forfallstid er inne, kan vekslelinnehaveren, dersom vekslen ikke er blitt betalt, søke regress hos endosentene, trassenten og andre vekselskyldnere.

Samme rett har vekslelinnehaveren allerede før forfallstid:

- 1) hvis aksept helt eller delvis er nektet;
- 2) hvis trassaten, hvad enten han har akseptert eller ikke, er kommet under konkurs, eller har åpnet offentlig akkordforhandling, eller det ved tvangsforretning hos ham er funnet at han mangler midler til å betale sin gjeld, eller han, såfremt han er handlende (konkurslovens § 4), har innstillet sine betalinger; eller
- 3) hvis trassenten, i tilfelle hvor han har forbudt vekslelinnforevisning til aksept, er kommet under konkurs eller har åpnet offentlig akkordforhandling.

§ 44. Nektelse av aksept eller betaling skal godtgjøres ved offentlig bevidnelse (protest for manglende aksept eller for manglende betaling).

Protest for manglende aksept skal optas innen den frist som er fastsatt for vekslelinnforevisning til aksept. Hvis den første forevisning i det tilfelle som omhandles i § 24, første ledd, har funnet sted på fristens siste dag, kan protesten ennu optas dagen etter.

Protest for manglende betaling skal, når det gjelder en vekslel som er betalbar på en bestemt dag eller en viss tid etter utstedelsen eller etter sikt, optas en av de to første

27 mai. virkedager efter forfallsdag. Med hensyn til protest for
Nr. 2. manglende betaling av en veksel som lyder på betaling ved
sikt, skal det som i forrige ledd er bestemt om protest for
manglende aksept, få tilsvarende anvendelse.

Protest for manglende aksept fritar for forevisning til
betaling og for protest for manglende betaling.

Hvis det ved tvangsforretning hos trassaten er funnet
at han mangler midler til betaling av gjeld, eller hvis han er
handlende (konkurslovens § 4) og har innstillet sine beta-
linger, kan vekselinnehaveren ikke søke regress før han har
forevist vekslen for trassaten til betaling og optatt protest.

Hvis trassaten er kommet under konkurs eller har åpnet
offentlig akkordforhandling, er det for iverksettelse av re-
gress tilstrekkelig at vekselinnehaveren fremlegger rettens
bevidnelse for at konkurs eller akkordforhandling er åpnet.
Det samme gjelder hvis en trassent som har forbudt veks-
lens forevisning til aksept, er kommet under konkurs eller
har åpnet offentlig akkordforhandling.

§ 45. Vekselinnehaveren skal gi den siste endossent og
trassenten meddelelse om den manglende aksept eller beta-
ling innen fire virkedager efter protestdagen eller, hvis der
er tatt forbehold om regress uten omkostninger, efter fore-
visningsdagen. Enhver endossent skal, senest annen virkedag
etter den dag da han har mottatt sådan meddelelse, under-
rette den nærmest foregående endossent om den meddelelse
som han selv har mottatt, og opplyse navn og adresse på dem
som har gitt de foregående meddelelser, og således videre
idet man går tilbake like til trassenten. Ovennevnte frister
regnes fra mottagelsen av den foregående meddelelse.

Når der overensstemmende med foregående ledd er gitt
meddelelse til en vekselkyldner, skal tilsvarende meddelelse
innen samme frist gis til dem som har tegnet aval for ham.

Har en endossent ikke angitt sin adresse, eller er denne
uleselig, er det nok at meddelelsen gis den endossent som
står nærmest foran ham på vekslen.

Den som plikter å gi underretning, kan gjøre det på hvil-
ken som helst måte, endog bare ved å sende vekslen tilbake.

Det påhviler ham å bevise at han har gitt meddelelsen
innen den foreskrevne frist. Fristen anses overholdt, hvis
et brev som inneholder meddelelsen, er innlevert til posten
innen fristens utløp.

Den som ikke gir underretning innen den ovennevnte
frist, taper ikke sin regressrett, men er i tilfelle ansvarlig for
den skade som måtte være voldt ved hans forsømmelse; dog
kan skadeserstatningen ikke overstige vekslens beløp.

§ 46. Anførslen «uten omkostninger», «uten protest» 27 mai. eller tilsvarende anførsel, påført vekslen og undertegnet av Nr. 2. trassenten, en endossent eller en avalist, fritar vekselinnehaveren for å opta protest for manglende aksept eller manglende betaling som betingelse for regress.

En sådan bestemmelse fritar ikke vekselinnehaveren for å forevise vekslen innen de foreskrevne frister eller for å gi de i § 45 foreskrevne meddelelser. Beviset for at fristene ikke er overholdt, påhviler den som gjør det gjeldende overfor vekselinnehaveren.

Er bestemmelsen truffet av trassenten, har den virkning for alle vekselkyldnere; er den truffet av en endossent eller en avalist, har den bare virkning overfor denne. Hvis vekselinnehaveren lar opta protest til tross for at trassenten har truffet en sådan bestemmelse, bærer han selv omkostningene. Er bestemmelsen truffet av en endossent eller en avalist kan omkostningene ved en protest, om sådan optas, kreves erstattet hos enhver vekselkyldner.

§ 47. De som har utstedt, akseptert eller endossert en veksel eller tegnet aval på samme, er ansvarlige en for alle og alle for en overfor vekselinnehaveren.

Vekselinnehaveren har rett til å reise krav mot enhver av dem, særskilt eller i fellesskap, uten å være bundet til den rekkefølge hvori de har forpliktet sig.

Samme rett tilkommer enhver vekselkyldner som har innfridd vekslen.

At sak er anlagt mot en vekselkyldner, hindrer ikke at krav reises mot de andre, selv om de står efter den som først blev saksøkt.

§ 48. Vekselinnehaveren kan kreve av den hos hvem han søker regress:

1. den ikke aksepterte eller ikke betalte vekselsum tillike med renter hvis sådanne er betinget;
2. renter fra forfallsdagen efter en rentefot av seks pct.;
3. omkostningene ved protesten og ved de meddelelser som er sendt i medhold av § 45, så vel som andre omkostninger; samt
4. provisjon, $\frac{1}{3}$ pct. av vekselsummen.

Hvis regress søkes før vekslens forfallstid, skal der fra vekselsummen trekkes en diskonto, som beregnes efter den offisielle diskontosats på vekselinnehaverens bosted på den dag da regresskravet gjøres gjeldende.

§ 49. Den som har innløst vekslen, kan kreve av dem som er ansvarlige overfor ham:

1. hele det beløp som han har betalt;

- 27 mai. 2. renter av dette beløp fra den dag da han betalte det, efter en rentefot av seks pct.;
- Nr. 2.
- 3. de omkostninger som han har hatt; samt
 - 4. provisjon, $\frac{1}{3}$ pct. av vekselsummen, idet dog retten til å beregne provisjon opphører når provisjonenes samlede beløp er nådd op til 2 pct. av vekselsummen.

§ 50. Enhver vekselkyldner mot hvem regresskrav er reist eller kan gjøres gjeldende, kan mot å betale innløsningssummen kreve vekslen utlevert tillikemed protesten og en kvittert regning.

Enhver endossent som har innløst vekslen, kan utstryke sitt eget og de efterfølgende endossementer.

§ 51. Hvis regress søkes efter delvis aksept, kan den som betaler den ikke aksepterte del av vekselsummen, kreve at vekslen får påtegning om betalingen, og at han får særskilt kvittering. Vekselinnehaveren skal dessuten levere ham en bekreftet avskrift av vekslen tillikemed protesten for å sette ham i stand til å søke videre regress.

§ 52. Enhver som har rett til å søke regress, kan, hvis ikke annet er betinget, skaffe sig betaling ved hjelp av en ny veksel (motveksel) som er betalbar ved sikt, og som trekkes på en av dem som er ansvarlige overfor ham, og gjøres betalbar på dennes bosted.

Motvekslen omfatter, foruten de i §§ 48 og 49 angitte beløp, også meglergebyr og stempelavgift for motvekslen.

Hvis motvekslen trekkes av vekselinnehaveren, fastsettes dens beløp efter kursen for en siktveksel, som trekkes fra det sted hvor den opprinnelige veksel var betalbar og på vedkommende vekselkyldners bosted. Trekkes motvekslen av en endossent, fastsettes beløpet efter kursen for en siktveksel, som trekkes fra hans bosted og på vekselkyldnerens bosted.

§ 53. Oversittes de frister som er fastsatt for forevisning av en veksel som lyder på betaling ved sikt eller en viss tid efter sikt,

for optagelse av protest for manglende aksept eller for manglende betaling,

for forevisning til betaling, når der er truffet bestemmelse om regress uten omkostninger, taper vekselinnehaveren sin rett mot endossentene, trassenten og de andre vekselkyldnere med undtagelse av akseptanten.

Er en veksel ikke blitt forevist til aksept innen den frist som trassenten har bestemt, taper vekselinnehaveren sin rett til regress så vel for manglende betaling som for manglende

aksept, medmindre det fremgår av bestemmelsen at trassen- 27 mai.
tens mening har vært alene å fraskrive sig ansvar for aksept. Nr. 2.

Er en frist for forevisningen bestemt i et endossement, kan den bare påberopes av endossenten.

§ 54. Hvis forevisning av vekslen eller optagelse av protest innen de foreskrevne frister ikke kan iverksettes på grunn av en uovervinnelig hindring (innenlandsk eller utenlandsk lovforskrift eller annet tilfelle av *vis major*), forlenges fristene.

Vekselinnehaveren er forpliktet til uten opphold å gi siste endossent meddelelse om hindringen og til å forsyne vekslen eller en allonge med datert og av ham underskrevet påtegning om meddelelsen; for øvrig kommer forskriftene i § 45 til anvendelse.

Så snart hindringen er ophørt, skal innehaveren uten opphold forevise vekslen til aksept eller betaling og i tilfelle la opta protest.

Vedvarer hindringen lenger enn tretti dager fra fallstiden, kan regress søkes uten at forevisning eller optagelse av protest er nødvendig.

For vekslers som lyder på betaling ved sikt eller en viss tid efter sikt, regnes de tretti dager fra den dag da vekselinnehaveren har gitt den siste endossent meddelelse om hindringen, selv om sådan meddelelse er gitt før forevisningsfristens utløp; for vekslers som er betalbare en viss tid efter sikt, legges denne tid til de tretti dager.

Som *vis major* anses ikke tildragelser av rent personlig natur for vekselinnehaveren eller den, som han har overdratt å forevise vekslen eller opta protesten.

Kapitel VIII.

Om intervensjon.

1. Almindelige bestemmelser.

§ 55. Trassenten, en endossent eller en avalist kan opgi en nødsadressat til å akseptere eller betale vekslen.

En veksel kan under de nedenfor angitte betingelser, aksepteres eller betales av nogen som inntre (intervenerer) for regning av en vekselkyldner, mot hvem regresskrav kan gjøres gjeldende.

Som intervenient kan opptre en som ikke er vekselkyldner, også trassaten, eller en som allerede er forpliktet efter vekslen, med undtagelse av akseptanten.

Intervenienten er forpliktet til å gi den for hvem han har intervenert, underretning om intervensjonen i løpet av to

- 27 mai. virkedager. Iakttar han ikke denne frist, er han ansvarlig
 Nr. 2. for den skade som måtte følge av hans forsømmelse; dog
 kan skadeserstatningen ikke overstige vekselsummen.

2. Intervensjonsaksept.

§ 56. Intervensjonsaksept kan finne sted i alle tilfelle hvor innehaveren av en veksel kan søke regress før forfallstid, undtagen når vekslens forevisning til aksept er forbudt.

Når der i vekslen er angitt en nødsadressat på betalingsstedet, kan vekselinnehaveren ikke utøve sin regressrett før forfallstid mot den som har tilføiet nødsadressen eller mot efterfølgende vekselkyldnere, medmindre han har forevist vekslen for nødsadressaten og, hvis denne nekter aksept, har latt nektelsen godtgjøre ved protest.

I andre tilfelle kan vekselinnehaveren nekte å motta intervensjonsaksept. Mottar han den allikevel, taper han retten til regress før forfallstid mot den for hvem aksepten er gitt og mot efterfølgende vekselkyldnere.

§ 57. Intervensjonsaksept skrives på vekslen; den underskrives av intervenienten. Den skal angi for hvis regning den tegnes; i mangel av sådan angivelse anses aksepten for tegnet for trassentens regning.

§ 58. Intervensjonsakseptanten er forpliktet overfor vekselinnehaveren og de endossenter som følger efter den for hvis regning han har intervenert, på samme måte som denne.

Til tross for intervensjonsaksepten kan den for hvem den er tegnet, og de som er ansvarlige overfor ham, mot betaling av det i § 48 angitte beløp, forlange at vekselinnehaveren skal utlevere vekslen, kvittert regning og protesten hvis sådan er optatt.

3. Intervensjonsbetaling.

§ 59. Intervensjonsbetaling kan finne sted i alle tilfelle hvor regress kan iverksettes av vekselinnehaveren, ved eller før forfallstid.

Betalingen skal omfatte hele det beløp som skulde utredes av den for hvis regning den skjer.

Den skal skje senest dagen efter den siste dag på hvilken protest for manglende betaling kunde optas.

§ 60. Er en veksel blitt akseptert av en intervenient som har sin bopel på betalingsstedet, eller er der opgitt en eller flere nødsadressater som har sin bopel på dette sted, skal vekselinnehaveren forevise vekslen for enhver av dem og i tilfelle la opta protest for manglende betaling senest dagen efter den siste til optagelse av protest bestemte dag.

Optas protest ikke innen denne frist, er den som har op- 27 mai.
gitt nødsadressaten, eller for hvis regning vekslen er aksep- Nr. 2.
tert, så vel som de efterfølgende endossenter, fri for sine
forpliktelser.

§ 61. En vekselinnehaver som nekter å motta interven-
sjonsbetaling, taper sin rett til regress mot dem som vilde
være blitt fri ved betalingen.

§ 62. At intervensjonsbetaling har funnet sted skal
godtgjøres ved kvittering på vekslen med angivelse av den
for hvis regning betalingen er skjedd. Mangler sådan angiv-
velse, anses betalingen skjedd for trassentens regning.

Vekslen tillikemed protesten, hvis sådan er optatt, skal
utleveres til intervenienten.

§ 63. Den som betaler som intervenient, erhverver de av
vekslen flytende rettigheter mot den for hvem han har be-
talt, og mot dem som er ansvarlige overfor ham efter veks-
len. Dog kan han ikke endossere vekslen på nytt.

De endossenter som følger efter den vekselkyldner for
hvis regning betalingen er skjedd, blir frigjort ved denne.

Tilbyr flere intervensjonsbetaling, har den ved hvem de
fleste vekselkyldnere befries, fortrinnet. Den som med
kjennskap til forholdet intervenserer i strid med denne regel,
taper sin regress mot dem som vilde blitt befridd.

Kapitel IX.

Om vekselduplikater og vekselkopier.

1. Duplikater.

§ 64. En veksel kan utstedes i flere enslydende eksem-
plarer (duplikater).

Eksemplarene skal være nummerert i selve teksten; i
mangel herav anses ethvert av dem som en selvstendig veksel.

Enhver innehaver av en veksel som ikke angir at den
er utstedt i et eneste eksemplar, kan kreve at der på hans
bekostning leveres ham duplikater. I dette øiemed skal han
henvende sig til sin umiddelbare formann; denne er pliktig
til å yde ham sin bistand ved å foreta henvendelse til sin
egen umiddelbare formann, og således videre idet man går
tilbake like til trassenten. Endossentene er forpliktet til å
gjenta sine endossementer på de nye eksemplarer.

§ 65. Betaling efter ett av eksemplarene har befriende
virkning, selv om det ikke er betinget at sådan betaling set-
ter de andre ut av kraft. Dog svarer trassaten fremdeles for
ethvert eksemplar som er forsynt med hans aksept og som
han ikke har fått tilbake.

Har en endossent overdratt eksemplarene til forskjellige

27 mai. personer, svarer han så vel som de efterfølgende endossenter for ethvert eksemplar som bærer deres navnetegning og som ikke er tilbakelevert.

§ 66. Den som har sendt et av eksemplarene til aksept, skal på de andre eksemplarer opgi navnet på den hos hvem dette eksemplar finnes; denne er forpliktet til å utlevere det til den rettmessige innehaver av et annet eksemplar.

Nekter han det, kan vekselinnehaveren ikke søke regress før han ved en protest har godtgjort

1. at det eksemplar som er sendt til aksept, ikke er blitt utlevert ham på hans forlangende, og
2. at han ikke har kunnet få aksept eller betaling etter et annet eksemplar.

2. Kopier.

§ 67. Enhver innehaver av en veksel har rett til å ta kopier av den.

Kopien skal nøiaktig gjengi originalen med de endossementer og alle andre påtegninger som finnes på den. Den skal angi hvor langt avskriften går.

Den kan endosseres og forsynes med aval på samme måte og med samme virkning som originalen.

§ 68. Kopien skal angi hvem som har den originale veksel ihende. Ihendehaveren er forpliktet til å utlevere originalen til den rettmessige innehaver av kopien.

Nekter han det, kan innehaveren ikke søke regress hos dem som har endossert kopien eller tegnet aval på den, før han ved protest har godtgjort at originalen ikke er blitt utlevert ham på hans forlangende.

Hvis den originale veksel etter det siste endossement som er påført før kopien blev tatt, bærer påtegning: «herfra gjelder endossement bare på kopi» eller tilsvarende påtegning, er et efterfølgende endossement på originalen ugyldig.

Kapitel X.

Om forandringer i vekslen.

§ 69. Er der gjort forandring i en veksels tekst, er de som efter forandringen har tegnet sitt navn på vekslen, forpliktet overensstemmende med den endrede tekst. De som har tegnet sitt navn før forandringen, er forpliktet overensstemmende med den opprinnelige tekst.

Kapitel XI.

Om foreldelse.

§ 70. Ethvert krav efter vekslen mot akseptanten forældes i tre år fra forfallsdagen.

Vekselinnehaverens krav mot endossentene og trassen- 27 mai.
ten foreldes i et år fra den dag da protest i rette tid blev op- Nr. 2.
tatt, eller, hvis der er truffet bestemmelse om regress uten
omkostninger, fra forfallsdagen.

Endossentenes regresskrav mot andre endossenter eller
mot trassennten foreldes i seks måneder fra den dag da endos-
senten innløste vekslen, eller da foreldelsen blev avbrutt
overfor ham (jfr. § 71).

§ 71. Vekselforeldelsen avbrytes

ved at stevning er kommet inn til retten eller i tilfelle
klage til forliksrådet, eller ved at vekselkravet under retts-
sak gjøres gjeldende til motregning, eller for øvrig inndras
i saken (jfr. tvistemålslovens §§ 56, 58 og 59) eller

ved at vekselfordringen anmeldes i skyldnerens under
offentlig behandling stående bo, eller

ved at den mot hvem søksmål (motregningskrav) som
foran omtalt er reist, gir en formann varsel om søksmålet
(tvistemålslovens § 80). Den som har mottatt sådan inn-
varsling, kan avbryte foreldelsen ved likeledes å gi sin for-
mann prosessvarsel.

Ved stevning til utenlandsk domstol avbrytes veksel-
foreldelsen hvis skyldneren har sitt hjemsted i vedkommende
land eller han uten å gjøre innvending mot domstolens kom-
petanse tar til gjenmæle i saken, eller hvis stevningen er for-
kynt for ham personlig. Prosessvarsel til utenlandsk dom-
stol avbryter foreldelsen under samme betingelser som stev-
ning. Likeledes avbrytes foreldelsen ved at vekselkravet
under en ved utenlandsk domstol verserende sak efter den
på stedet gjeldende lovgivning gjøres gjeldende til motreg-
ning.

Ved anmeldelse i skyldnerens under offentlig behand-
ling stående bo i fremmed land avbrytes foreldelsen, hvis
skyldneren var bosatt i vedkommende land da bobehand-
lingen blev åpnet.

Foreldelsen avbrytes ikke i forhold til andre veksel-
skyldnere enn den mot hvem nogen av de ovennevnte hand-
linger foretas; men avbrytelsen virker til fordel for alle
dens formenn, som har foretatt avbrytelsen.

Har avbrytelsen av foreldelse funnet sted, uten at veksel-
søksmålet bringes til avslutning, begynner en ny foreldelses-
frist å løpe fra den dag da saken sist foretokes i retten.

Hvis avbrytelse av foreldelse hindres av nogen sådan
omstendighet som omhandles i § 54, inntreffer foreldelsen ikke i
noget tilfelle før en måned efter hindringens ophør.

27 mai.

Nr. 2.

Kapitel XII.

Almindelige bestemmelser.

§ 72. Forfaller en veksel på en søndag eller helligdag, kan betaling først kreves den første virkedag derefter. Likeså kan alle andre handlinger vedkommende vekslen, såsom forevisning til aksept og optagelse av protest, bare foretas på en virkedag.

Skal en sådan handling foretas innen en frist hvis siste dag er en søndag eller helligdag, utstrekkes fristen til den første virkedag derefter. Mellemliggende søndager eller helligdager tas med ved fristens beregning.

Som helligdag anses i denne forbindelse også den 17 mai.

I lovbestemte eller avtalte frister medregnes ikke den dag som tjener til utgangspunkt for fristen.

Løpedager finner ikke anvendelse på veksler.

§ 73. Er en veksel som er betalbar her i riket bortkommet, kan den bli mortifisert overensstemmende med de om mortifikasjon ellers givne regler, dog således at mortifikasjonssaken skal anlegges ved herreds- eller byretten på det sted hvor vekslen er betalbar.

Når stevning i mortifikasjonssaken er lovlig kunngjort, er trassenten forpliktet til å utstede nytt vekselbrev. Var den bortkomne veksel akseptert, er akseptanten, når forfallstid er kommet, pliktig til å betale til den som godtgjør sin rett til å oppebære betalingen. Dog skal der i disse tilfelle stilles trassenten eller akseptanten antagelig sikkerhet, inntil vekslen er blitt mortifisert eller deres ansvar efter den bortkomne veksel er ophørt på annen måte.

§ 74. Er vekselfordringen foreldet, eller er vekselretten tapt ved forsømmelse av den til dens bevaring foreskrevne omgang, er dog vekselinnehaveren ikke utelukket fra som almindelig gjeldsfordring å inntale hos en vekselkyldner hvad denne vilde bli beriket med på hans bekostning, hvis ethvert krav bortfalt.

Annen avdeling.

Om den egne veksel.

Kapitel XIII.

§ 75. En egen veksel skal inneholde:

1. benevnelsen veksel, innført i selve teksten og uttrykt i det sprog hvori dokumentet er avfattet;
2. et ubetinget tilsagn om å betale en bestemt pengesum;
3. angivelse av forfallstiden;
4. angivelse av stedet hvor betalingen skal skje;

5. navnet på den til hvem eller til hvis ordre betalingen skal skje; 27 mai.
6. angivelse av dag og sted for vekslens underskrift; samt Nr. 2.
7. underskrift av den som utsteder dokumentet (utstederen).

§ 76. Et dokument hvori en av de i den foregående paragraf nevnte anførsler mangler, gjelder ikke som egen veksel uten i de tilfelle som omhandles i de følgende ledd.

En egen veksel hvis forfallstid ikke er angitt, anses som betalbar ved sikt.

I mangel av særlig angivelse anses dokumentets utstedelsessted som betalingssted og tillike som utstederens bosted.

En egen veksel som ikke angir stedet hvor den er utstedt, anses underskrevet på det sted som er anført ved utstederens navn.

§ 77. Om den egne veksel gjelder, sålangt de ikke er uforenlige med dens natur, de bestemmelser om den trukne veksel som angår

endossement (§§ 11—20),

forfallstid (§§ 33—37),

betaling (§§ 38—42),

regress for manglende betaling (§§ 43—50 og 52—54),

intervensjonsbetaling (§§ 55, 59—63),

kopier (§§ 67 og 68),

forandringer i vekslen (§ 69),

foreldelse (§§ 70—71),

søndager og helligdager, beregningen av frister og forbud mot løpedager (§ 72), bortkomne veksler (§ 73)

samt

vekselinnehaverens rett til etter inntrådt foreldelse eller fortapelse av vekselretten å anlegge berikelsessøksmål (§ 74).

Videre gjelder for den egne veksel bestemmelsene om veksler som er betalbare hos en tredjemann eller på et annet sted enn trassatens bosted (§§ 4 og 27), om adgangen til å betinge renter (§ 5), om uoverensstemmelser i angivelsen av den sum som skal betales (§ 6), om virkningene av at en underskrift er påført under de omstendigheter som omhandles i § 7, eller av at en underskrift er påført av en person som har handlet uten bemyndigelse eller som har overskredet sin bemyndigelse (§ 8), og om ufullstendige veksler (§ 10).

Likewise gjelder for den egne veksel bestemmelsene om aval (§§ 30—32); i det tilfelle som omhandles i § 31, siste

27 mai. ledd, anses aval, når den ikke angir for hvem den er gitt, Nr. 2. som gitt for utstederen av den egne veksel.

§ 78. Utstederen av en egen veksel er forpliktet på samme måte som akseptanten av en trukken veksel.

En egen veksel som lyder på betaling en viss tid efter sikt, skal forevises for utstederen til påtegning om forevisningen innen de i § 23 bestemte frister. Fristen fra sikt løper fra datum for den av utstederen underskrevne forevisningspåtegning på vekslen. Utstederens vegring ved å gi datert påtegning godtgjøres ved protest (§ 25), hvis datum tjener til utgangspunkt for fristen fra sikt.

Tredje avdeling.

Om forholdet til fremmed lov.

Kapitel XIV.

§ 79. En utlendings evne til å påta sig vekselforpliktelse bedømmes efter loven i det land hvor han er statsborger. Bestemmer denne lov at et annet lands lov skal komme til anvendelse, er den sistnevnte lov avgjørende.

En utlending som vilde mangle evnen til å forplikte sig vekselrettslig efter den lov som således kommer til anvendelse, er allikevel her i riket ansvarlig for en vekselforpliktelse som han har påtatt sig i et land efter hvis lovgivning han vilde hatt evne dertil.

§ 80. Formen for en vekselforpliktelse bestemmes ved loven i det land hvor forpliktelsen underskrives.

Hvis en vekselforpliktelse er ugyldig på grunn av bestemmelsen i første ledd, men tilfredsstiller lovgivningen i annet land hvor en senere forpliktelse er underskrevet, blir den sistnevnte forpliktelse ikke ugyldig fordi den førstnevnte lider av formfeil.

En vekselforpliktelse som en norsk statsborger har påtatt sig utenfor riket, og som oppfyller norsk lovs fordringer med hensyn til formen, er her i riket gyldig overfor en annen norsk statsborger, selv om den ellers vilde vært ugyldig efter bestemmelsen i første ledd.

§ 81. Rettsvirkningene av en veksels aksept eller av utstedelsen av en egen veksel bedømmes efter loven i det land hvor vekslen skal betales.

Virkningene av andre vekselerklæringer bedømmes efter loven i det land hvor erklæringen er underskrevet, såfremt ikke annet følger av hvad nedenfor er bestemt.

§ 82. Fristen for anlegg av regress-søksmål bestemmes for alle vekselskyldneres vedkommende ved loven i det land hvor vekslen er utstedt.

§ 83. Skal vekselinnehaveren efter loven i det land hvor vekslen er utstedt, tillike anses som innehaver av den fordring som har foranlediget vekslens utstedelse, legges den nevnte lov i så henseende til grunn. 27 mai. Nr. 2.

§ 84. Spørsmålet om hvorvidt aksept av en veksel kan begrenses til en del av vekselsummen og hvorvidt vekselinnehaveren kan nekte å motta delvis betaling, avgjøres efter loven i det land hvor vekslen er betalbar.

§ 85. Formen og fristene for protest, samt formen for andre handlinger som er nødvendige for å utøve eller bevare rettigheter efter en veksel, bestemmes av loven i det land hvor protesten skal optas eller vedkommende handling foretas.

§ 86. Loven i det land hvor en veksel er betalbar, bestemmer de forholdsregler som må treffes i tilfelle av at vekslen forkommer eller stjeles.

Fjerde avdeling.

Kapitel XV.

Om fremgangsmåten ved vekslens forevisning og protest.

§ 87. Protest optas av den embedsmann som notarialforretningene hører under. På landet kan protest også optas av lensmannen og i byer hvor *notarius publicus* ikke har kontor, av hovedstevnevidnet.

Kan ingen av de nevnte myndigheter opta protesten i tide, kan den optas av et stevnevidne, likesom en tjenestemann i sådant tilfelle kan opta protest utenfor sitt distrikt.

Tilkallelse av vidne er ikke nødvendig.

§ 88. Den som ønsker optatt protest, skal i tide levere vedkommende tjenestemann vekslen eller i tilfelle vekselkopien med fornøden muntlig eller skriftlig begjæring.

Tjenestemannen skal derefter uten ophold henvende sig til den som protesten kreves optatt hos, og forevise vekslen (vekselkopien) med opfordring om å etterkomme rekvirentens krav.

Når den som protest for manglende betaling skal optas hos, tilbyr betaling, skal tjenestemannen ta imot det tilbudte, dersom ingen annen er til stede som kan ta imot på vegne av rekvirenten. Tjenestemannen er bemyndiget til å kvittere vekslen når ikke trassaten har fått motsatt meddelelse av vekselinnehaveren. Betales vekselsummen fullt ut (i tilfelle med tillegg av de i vekslen lovlig foreskrevne renter, jfr. § 5), skal tjenestemannen kvittere og utlevere vekslen, når ikke rekvirenten skriftlig har anmodet ham om noget annet.

27 mai. § 89. Hvis ikke annet vedtas, skal den i § 88, annet ledd, Nr. 2. foreskrevne henvendelse skje i vedkommendes forretningslokale eller, om han ikke vites å ha sådant på stedet, i hans bolig der og i tiden mellom kl. 9 formiddag og kl. 7 eftermiddag. Kan rekvirenten ikke opplyse hvor på stedet vedkommende har forretningslokale eller bolig, og er dette også ukjent for tjenestemannen, skal denne søke opplysning hos politiet på stedet.

Foranstående bestemmelser om tid, sted for optagelse av protest får også anvendelse på vekslens forevisning til aksept eller betaling.

§ 90. Tjenestemannen skal innen 24 timer utferdige en underskrevet bevidnelse om den avholdte forretning (protesten).

Protesten skal inneholde avskrift av vekslen (vekselkopien) med alt som er tegnet på den, og opplysning om rekvirentens begjæring, tjenestemannens henvendelse med angivelse av sted og tid derfor, samt det svar som gis på henvendelsen. Hvis vedkommende ikke er påtruffet eller ikke har gitt noget svar, anføres dette. Har der ikke kunnet skje nogen henvendelse, fordi vedkommendes forretningslokale eller bolig er ukjent, skal der i protesten tas inn fornøden forklaring til å vise at forskriftene i § 89, annet punktum, er fulgt. Er protest i medhold av § 87, annet ledd, optatt av et stevnevidne eller av en tjenestemann utenfor sitt distrikt, skal det i protesten anføres at den tjenestemann som ordentligvis skulde ha optatt protesten, ikke kunde gjøre dette i tide.

Tjenestemannen skal gjøre bemerkning om protesten på vekslen (vekselkopien).

§ 91. Protesten skal ordlydende innføres i tjenestemannens protokoll; er protesten optatt av et stevnevidne, skal den innføres i *notarius publicus'* eller, hvor § 87, annet punktum, har anvendelse, i lensmannens eller hovedstevnevidnets protokoll. Stevnevidnet skal innen tre dager sende bekreftet gjenspart av protesten til vedkommende tjenestemann.

Utskrift av protokollen eller avskrift av den protest som stevnevidnet har optatt, må ikke meddeles andre enn protestrekvirenten.

§ 92. Begjærer nogen samtidig protest optatt hos flere personer på samme sted efter samme veksel, utfordres bare én forretning og et protestdokument.

LOVENS IKRAFTTREDEN.

§ 93. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Fra samme tid opheves lov om veksler av 7 mai 1880 27 mai.
med tilleggslover. Dog får de hittil gjeldende bestemmelser, Nr. 2.
undtagen bestemmelsene om protest, anvendelse på veksler
som er utstedt før nærværende lovs ikrafttreden.

Videre opheves, forsåvidt angår veksler, lov av 21 mai
1915 nr. 2 om undtagelse i visse tilfælde fra bestemmelsene
om prækription av veksler og checks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar
og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 27 mai 1932.

HAAKON

(L. S.)

J. Hundseid

B. Rolsted

Lov om chekker.

27 mai.
Nr. 3.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 12
mai 1932 sålydende:

Kapitel I.

Om chekkens utstedelse og form.

§ 1. En chekk skal inneholde:

1. benevnelsen chekk, inntatt i selve teksten og uttrykt i
det sprog hvori dokumentet er avfattet;
2. en ubetinget anmodning om å betale en bestemt penge-
sum (chekksommen);
3. navnet på den som skal betale (trassatbanken, jfr. § 3);
4. angivelse av stedet hvor betalingen skal skje;
5. angivelse av dag og sted for chekkens utstedelse; samt
6. underskrift av den som utsteder chekken (trassenten).

§ 2. Et dokument hvori nogen av de i foregående para-
graf nevnte anførsler mangler, gjelder ikke som chekk uten
i de tilfelle som omhandles i de følgende ledd.

I mangel av særlig angivelse anses det sted som er an-
ført ved trassatbankens navn, som chekkens betalingssted.
Er der angitt flere steder ved trassatbankens navn, er chek-
ken betalbar på det sted som er nevnt først.

Er betalingsstedet ikke angitt på ovennevnte eller nogen
annen måte, er chekken betalbar på det sted hvor trassat-
banken har sitt hovedsete.

En chekk som ikke angir stedet hvor den er utstedt, anses
som underskrevet på det sted som er anført ved trassentens
navn.

- 27 mai. § 3. En chekk kan bare trekkes på en bank (jfr. § 54).
 Nr. 3. Anvisning som trekkes på nogen annen enn en bank, gjelder ikke som chekk selv om den oppfyller betingelsene i § 1.
- § 4. Trassenten skal hos trassatbanken ha til rådighet midler som han i medhold av en uttrykkelig eller stiltiende overenskomst kan disponere ved chekk.
- § 5. En chekk kan lyde på betaling
 til en bestemt person, med eller uten uttrykkelig tilføielse av at den er «til ordre»;
 til en bestemt person, med tilføielsen «ikke til ordre» eller tilsvarende uttrykk; eller
 til ihendehaveren.
- En chekk som er utstedt til en bestemt person med tilføielsen «eller til ihendehaveren» eller tilsvarende uttrykk, anses som betalbar til ihendehaveren.
- En chekk som ikke angir til hvem den skal betales, anses likeledes som betalbar til ihendehaveren.
- § 6. En chekk kan utstedes til trassentens egen ordre. Den kan trekkes for en tredjemanns regning.
- En chekk kan ikke trekkes på trassenten selv. Dog kan en chekk som ikke lyder på betaling til ihendehaveren, trekkes mellom forskjellige kontorer av samme bank.
- § 7. Inneholder en chekk bestemmelse om rente, anses bestemmelsen som uskrevet.
- § 8. En chekk kan lyde på betaling hos en annen bank enn trassatbanken, enten på det sted hvor denne har sitt sete, eller på et annet sted.
- § 9. En chekk hvori beløpet er anført både med bokstaver og med tall, gjelder i tilfelle av uoverenstemmelse for den sum som er anført med bokstaver.
- En chekk hvori beløpet er anført flere ganger, enten med bokstaver eller med tall, gjelder i tilfelle av uoverensstemmelse bare for den minste sum.
- § 10. Finnes der på en chekk underskrift av nogen som mangler evne til å påta sig chekkforpliktelse, falsk underskrift, underskrift av opdiktede personer, eller underskrift som av annen grunn ikke er forpliktende for underskriveren eller for den i hvis navn underskriften er gitt, er de andre chekkskyldneres forpliktelse ikke desto mindre gyldig.
- § 11. Den som tegner sitt navn på en chekk på vegne av en annen for hvem han ikke var bemyndiget til å handle, blir selv forpliktet efter chekken og erhverver, når han har betalt, samme rett som vilde ha tilkommet den annen. Det samme gjelder den som har overskredet sin bemyndigelse.
- § 12. Trassenten innestår for chekkens betaling. Enhver bestemmelse hvorved han fraskriver sig dette ansvar, anses som uskrevet.

§ 13. Hvis en chekk som ved utgivelsen var ufullstendig, er blitt utfylt i strid med truffen avtale, kan denne omstendighet ikke gjøres gjeldende mot chekkinnehaveren medmindre han, da han erhvervet chekken, var i ond tro eller utviste grov uaktsomhet. 27 mai. Nr. 3.

Kapitel II.

Om overdragelse av chekken.

§ 14. En chekk som lyder på betaling til bestemt person med eller uten uttrykkelig tilføielse av at den er til ordre, kan ved endossement overdras til en annen (endossatar).

En chekk som er betalbar til en bestemt person med tilføielsen «ikke til ordre» eller tilsvarende uttrykk, kan alene overdras i den form og med de virkninger som gjelder for almindelig overdragelse av fordring.

En chekk kan endosseres også til trassenten, til en endossent eller til en avalist. Disse kan endossere chekken videre.

§ 15. Endossementet skal være ubetinget. Er det gjort avhengig av en betingelse, anses denne som uskrevet.

Endossement for en del av chekksummen er ugyldig.

Endossement fra trassatbanken er likeledes ugyldig.

Endossement til ihendehaveren anses som blankoendossement.

Endossement til trassatbanken gjelder bare som kvittering, undtagen i de tilfelle hvor trassatbanken har flere kontorer, og hvor chekken er endossert til et annet kontor enn det som den er trukket på.

§ 16. Endossement skal skrives på chekken eller på et blad som er heftet til denne (allonge). Det skal underskrives av endossenten.

Endossementet er gyldig selv om det ikke angir hvem chekken overdras til, eller om endossenten bare har tegnet sitt navn (blankoendossement). I det sistnevnte tilfelle må endossementet for å være gyldig skrives på chekkens bakside eller på en allonge.

§ 17. Ved endossement overføres alle rettigheter efter chekken.

Hvis endossementet er et blankoendossement, kan chekkinnehaveren

1. utfylle det enten med sitt eget eller med en annens navn,
2. endossere chekken påny *in blanco* eller til en annen person, eller
3. gi chekken videre til en tredjemann uten å utfylle blankoendossementet eller endossere chekken.

27 mai. § 18. Endossenten innestår for chekkens betaling, med-
Nr. 3. mindre han har tatt særlig forbehold.

Han kan forby at den endosseres på nytt; i så fall er han fri for ansvaret overfor dem som chekken derefter blir endossert til.

§ 19. Innehaveren av en endossabel chekk anses som rettmessig chekkinnehaver når han godtgjør sin rett ved en ubrutt rekke av endossementer, selv om det siste endossement er *in blanco*. Utstrøkne endossementer anses i denne forbindelse som uskrevne. Når der efter et blankoendossement følger et annet endossement, antas den som har undertegnet dette, å ha erhvervet chekken ved blankoendossementet.

§ 20. Tegnes endossement på en chekk som lyder på betaling til ihendehaveren, blir endossenten ansvarlig efter de om regress gjeldende regler, men chekken vedblir å være betalbar til ihendehaveren.

§ 21. Hvis en chekk, likegyldig på hvilken måte, er kommet bort fra besidderen, er den som har fått chekken i hende, ikke pliktig til å utlevere den, såfremt chekken lyder på betaling til ihendehaveren eller innehaveren godtgjør sin rett til den på den i § 19 angitte måte, medmindre han ved erhvervelsen var i ond tro eller utviste grov uaktsomhet.

§ 22. Den som saksøkes efter en chekk, kan ikke mot chekkinnehaveren gjøre gjeldende innsigelser, som grunnes på hans særlige forhold til trassenten eller tidligere chekkinnehavere, medmindre chekkinnehaveren, da han erhvervet chekken, handlet forsettlig til skade for skyldneren.

§ 23. Inneholder endossementet anførselen «valuta til innfordring», «til inkasso», eller nogen annen anførsel, hvori der bare ligger en fullmakt (prokuraendossement), kan chekkinnehaveren utøve alle rettigheter efter chekken, men ikke endossere den uten ved prokuraendossement.

Chekkskyldnerne kan i så fall overfor innehaveren bare påberope de innsigelser, som vilde kunne fremsettes mot endossenten.

Den fullmakt som inneholdes i et prokuraendossement, ophører ikke selv om oppdragsgiveren dør eller mister evnen til å forplikte sig.

§ 24. Tegnes endossement først efter protest (jfr. § 40 siste ledd) eller efter forevisningsfristens utløp, har det bare virkning som en almindelig overdragelse av fordring.

Hvis ikke det motsatte bevises, anses et udatert endossement for å være tegnet før protesten og før utløpet av forevisningsfristen.

Kapitel III.

27 mai.

Nr. 3.

Om bekreftede chekker.

§ 25. Har trassatbanken gitt chekken en underskrevet påtegning som kan forstås således at chekken vil bli betalt («bekrefte», «certifiseres», «noteres», «viseres» e. l.), eller har den æmbragt sin underskrift på chekkens forside, er den forpliktet til å innfri chekken hvis denne forevises til betaling innen utløpet av den i § 29 fastsatte frist. En påtegning hvorved trassatbanken påtar sig en videregående betalingsplikt, er forsåvidt uten rettsvirkning.

Innfri trassatbanken ikke chekken ved forevisningen, har chekkinnehaveren, selv om det er trassenten, et umiddelbart krav mot den på alt som kan fordres etter §§ 45 og 46.

Kapitel IV.

Om chekkborgen (aval).

§ 26. Betalingen av en chekk kan sikres ved aval for hele chekksummen eller for en del av den. Aval kan tegnes så vel av en chekkskyldner som av en tredjemann, dog ikke av trassatbanken.

Aval tegnes på chekken eller på en allonge, og uttrykkes ved ordene «som aval» eller et tilsvarende uttrykk; den undertegnes av den som går i borgen (avalisten). Den blotte navnetegning på chekkens forside anses som aval medmindre det er trassenten som har tegnet sitt navn.

Aval skal angi for hvem den tegnes. I mangel av sådan angivelse anses den tegnet for trassenten.

§ 27. Avalisten er forpliktet på samme måte som den for hvem han er gått i borgen.

Hans forpliktelse er gyldig, selv om den forpliktelse som han er gått i borgen for, skulde være ugyldig av nogen annen grunn enn formfeil.

Når en avalist betaler chekken, erhverver han alle rettigheter etter chekken mot den som han er gått i borgen for, og mot dem som etter chekken er ansvarlige overfor denne.

Kapitel V.

Om chekkens forevisning og betaling.

§ 28. En chekk skal betales ved forevisningen. Enhver motsatt bestemmelse anses som uskrevet.

Selv om en chekk forevises til betaling før den i chekken angitte utstedelsesdag, er den betalbar ved forevisningen.

§ 29. En chekk skal forevises til betaling innen 20 dager, hvis den er utstedt i Europa eller i et land som grenser til Middelhavet, og ellers innen 70 dager.

27 mai. Utgangspunktet for beregningen av forannevnte frister
Nr. 3. er den dag som i chekken er angitt som utstedelsesdag.

§ 30. Når en chekk er trukket mellom to steder som har forskjellig kalender, blir utstedelsesdagen å omregne til den tilsvarende dag efter betalingsstedets kalender.

§ 31. Innlevering til et avregningskontor (clearing-house) likestilles med forevisning til betaling.

§ 32. Har trassenten meddelt trassatbanken at han tilbakekaller chekken, er banken ikke berettiget til å innfri den, hvis ikke noget annet følger av § 25.

Når chekken ikke er tilbakekalt, kan banken innfri den også efter forevisningsfristens utløp.

§ 33. Hvis utstederen av en chekk efter utstedelsen dør eller mister evnen til å forplikte sig, er dette uten innflytelse på chekkens rettsvirkning.

§ 34. Når trassatbanken betaler chekken, kan den kreve den utlevert med påtegnet kvittering fra chekkinnehaveren.

Chekkinnehaveren kan ikke nekte å ta imot delvis betaling.

I tilfelle av delvis betaling kan trassatbanken kreve at chekken får påtegning om betalingen; dessuten kan den kreve særskilt kvittering.

§ 35. Når trassatbanken betaler en endossabel chekk, er den pliktig til å forvise sig om at endossementene utgjør en behørig sammenhengende rekke, men ikke om ektheten av endossentenes underskrifter.

§ 36. Når en chekk lyder på betaling i en myntsort som ikke er gangbar på betalingsstedet, kan beløpet inntil forevisningsfristens utløp betales i landets mynt efter sin verdi på betalingsdagen. Betales chekken ikke ved forevisningen, kan chekkinnehaveren, hvis han ønsker det, kreve beløpet betalt i landets mynt enten efter forevisningsdagens kurs eller efter betalingsdagens.

Ved beregningen av den fremmede mynts verdi skal handelsbruken på betalingsstedet følges, hvis ikke trassenten har foreskrevet at beløpet skal betales efter en i chekken fastsatt kurs.

Foranstående regler kommer ikke til anvendelse i de tilfelle hvor trassenten har fastsatt at betalingen skal erlegges i en bestemt angitt myntsort (bestemmelse om effektiv betaling i fremmed mynt).

Er chekksummen angitt i en myntsort som har samme benevnelse, men en forskjellig verdi, i det land hvor chekken er utstedt, og det land hvor den skal betales, er formodningen for at det er betalingsstedets mynt som er ment.

Kapitel VI.

27. mai.

Nr. 3.

Om kryssede chekker.

§ 37. Trassenten eller innehaveren av en chekk kan krysse den, med de i følgende paragraf angitte virkninger.

Kryssingen foregår ved at der anbringes to parallelle streker på chekkens forside.

Kryssingen kan være almindelig eller spesiell. Kryssingen er almindelig hvis den bare består av de to streker eller der mellom disse er anbragt ordene «til bank» eller lignende uttrykk; den er spesiell hvis navnet på en bank er angitt mellom strekene.

En almindelig kryssing kan endres til spesiell kryssing, men en spesiell kryssing kan ikke endres til almindelig kryssing.

Utstrykning av en kryssing eller av den angitte banks navn er uten rettsvirkning.

§ 38. En almindelig krysset chekk skal trassatbanken bare betale til en annen bank eller til en av sine kunder.

En spesielt krysset chekk skal trassatbanken bare betale til den angitte bank, eller hvis dette er trassatbanken selv, til en av sine kunder. Den angitte bank kan innkassere chekken gjennom en annen bank.

En bank skal ikke erhverve en krysset chekk fra andre enn en av sine kunder eller fra en annen bank. Den skal heller ikke innkassere en sådan chekk for andre enn de her nevnte.

En chekk på hvilken der er tegnet flere spesielle kryssinger, skal trassatbanken ikke betale. Dette gjelder dog ikke hvor der er to spesielle kryssinger, hvorav den ene er til inkasso gjennom et avregningskontor.

Den bank som tilsidesetter ovenstående bestemmelser, er ansvarlig for den skade som voldes, dog ikke utover chekkens beløp.

§ 39. Hvis en chekk som er utstedt i utlandet, tvers over forsiden bærer påtegning «bare til avregning» («nur zur Verrechnung») eller tilsvarende uttrykk, anses den som en krysset chekk.

Kapitel VII.

Om regress på grunn av manglende betaling.

§ 40. Hvis en chekk ikke blir betalt, skjønt den forevises i rette tid, kan chekkinnehaveren søke regress hos endossentene, trassenten og de øvrige forpliktete, etterat betalingsnektelsen er godtgjort:

- 27 mai. 1. enten ved offentlig bevidnelse (protest);
 Nr. 3. 2. eller ved trassatbankens daterte erklæring på chekken, med angivelse av forevisningsdagen;
 3. eller ved en datert erklæring fra et avregningskontor om at chekken er innlevert i rette tid og ikke er blitt betalt.

Uttrykket protest betegner i denne lov også de under 2 og 3 nevnte erklæringer, hvis ikke annet er sagt.

§ 41. Protest skal foretas innen utløpet av forevisningsfristen.

Har forevisningen funnet sted på fristens siste dag, kan protesten foretas den derpå følgende virkedag.

§ 42. Chekkinnehaveren skal gi den siste endossent og trassenten meddelelse om den manglende betaling innen fire virkedager efter protestdagen eller, hvis der er tatt forbehold om regress uten omkostninger, efter forevisningsdagen. Enhver endossent skal, senest annen virkedag efter den dag da han har mottatt sådan meddelelse, underrette den nærmest foregående endossent om den meddelelse som han selv har mottatt, og opplyse navn og adresse på dem som har gitt de foregående meddelelser, og således videre idet man går tilbake like til trassenten. Ovennevnte frister regnes fra mottagelsen av den foregående meddelelse.

Når der overensstemmende med foregående ledd er gitt meddelelse til en chekkskyldner, skal tilsvarende meddelelse innen samme frist gis til dem som har tegnet aval for ham.

Har en endossent ikke angitt sin adresse, eller er denne uleselig, er det nok at meddelelsen gis den endossent som står nærmest foran ham på chekken.

Den som plikter å gi underretning, kan gjøre det på hvilken som helst måte, endog bare ved å sende chekken tilbake.

Det påhviler ham å bevise at han har gitt meddelelsen innen den foreskrevne frist. Fristen anses overholdt hvis et brev som inneholder meddelelsen, er innlevert til posten innen fristens utløp.

Den som ikke gir underretning innen den ovennevnte frist, taper ikke sin regressrett, men er i tilfelle ansvarlig for den skade som måtte være voldt ved hans forsømmelse; dog kan skadeserstatningen ikke overstige chekkens beløp.

§ 43. Anførslen «uten omkostninger», «uten protest» eller tilsvarende anførsel, påført chekken og undertegnet av trassenten, en endossent eller en avalist, fritar chekkinnehaveren for å la foreta protest som betingelse for regress.

En sådan bestemmelse fritar ikke chekkinnehaveren for å forevise chekken innen de foreskrevne frister eller for å

gi de i § 42 foreskrevne meddelelser. Beviset for at fristene 27 mai. ikke er overholdt, påhviler den som gjør det gjeldende over- Nr. 3. for chekkinnehaveren.

Er bestemmelsen truffet av trassenten, har den virkning for alle chekkskyldnere; er den truffet av en endossent eller en avalist, har den bare virkning overfor denne. Hvis chekkinnehaveren lar foreta protest til tross for at trassenten har truffet en sådan bestemmelse, bærer han selv omkostningene. Er bestemmelsen truffet av en endossent eller en avalist, kan omkostningene ved protest, om sådan foretas, kreves erstattet hos enhver chekkskyldner.

§ 44. Chekkskyldnere er ansvarlige en for alle og alle for en overfor chekkinnehaveren.

Chekkinnehaveren har rett til å reise krav mot enhver av dem, særskilt eller i fellesskap, uten å være bundet til den rekkefølge hvori de har forpliktet sig.

Samme rett tilkommer enhver chekkskyldner som har innfridd chekken.

At sak er anlagt mot en chekkskyldner, hindrer ikke at krav reises mot de andre, selv om de står efter den som først blev saksøkt.

§ 45. Chekkinnehaveren kan kreve av den hos hvem han søker regress:

1. den ikke betalte chekksum;
2. renter fra forevisningsdagen efter en rentefot av seks pct.; samt
3. omkostningene ved protesten og ved de meddelelser som er sendt i medhold av § 42, så vel som andre omkostninger.

§ 46. Den som har innløst chekken, kan kreve av dem som er ansvarlige overfor ham:

1. hele det beløp som han har betalt;
2. renter av dette beløp fra den dag da han betalte det, efter en rentefot av seks pct.; samt
3. de omkostninger som han har hatt.

§ 47. Enhver chekkskyldner mot hvem regresskrav er reist eller kan gjøres gjeldende, kan mot å betale innløsningssummen kreve chekken utlevert tillikemed protesten og en kvittert regning.

Enhver endossent som har innløst chekken, kan utstryke sitt eget og de efterfølgende endossementer.

§ 48. Hvis forevisning av chekken eller optagelse av protest innen de foreskrevne frister ikke kan iverksettes på grunn av en uovervinnelig hindring (innenlandsk eller utenlandsk lovforskrift eller annet tilfelle av *vis major*), forlenges fristene.

27 mai. Chekkinnehaveren er forpliktet til uten opphold å gi siste
Nr. 3. endossent meddelelse om hindringen og til å forsyne chekken
eller en allonge med datert og av ham underskrevet påteg-
ning om meddelelsen; for øvrig kommer forskriftene i § 42
til anvendelse.

Så snart hindringen er ophørt, skal innehaveren uten
opphold forevise chekken til betaling og i tilfelle la opta
protest.

Regress kan søkes uten at forevisning eller optagelse av
protest er nødvendig, hvis hindringen vedvarer lenger enn
femten dager efter den dag da chekkinnehaveren har gitt
den siste endossent meddelelse om hindringen, selv om sådan
meddelelse er gitt før forevisningsfristens utløp.

Som *vis major* anses ikke tildragelser av rent personlig
natur for chekkinnehaveren eller den, som han har over-
dratt å forevise chekken eller opta protesten.

Kapitel VIII.

Om chekkduplikater.

§ 49. Enhver chekk som ikke lyder på betaling til
ihendehaveren, og som er betalbar utenfor riket, kan utstedes
i flere enslydende eksemplarer. Når en chekk er utstedt i flere
eksemplarer, skal disse være nummerert i selve teksten; i man-
gel herav anses ethvert av dem som en selvstendig chekk.

§ 50. Betaling efter ett av eksemplarene har befriende
virkning, selv om det ikke er betinget at sådan betaling set-
ter de andre ut av kraft. Dog svarer trassatbanken for et-
hvert eksemplar som den har forsynt med sådan påtegning
som omhandles i § 25, og som den ikke har fått tilbake.

Har en endossent overdratt eksemplarene til forskjellige
personer, svarer han så vel som de efterfølgende endossenter
for ethvert eksemplar som bærer deres navnetegning og som
ikke er tilbakelevert.

Kapitel IX.

Om forandringer i chekken.

§ 51. Er der gjort forandring i en chekks tekst, er de
som efter forandringen har tegnet sitt navn på chekken, for-
pliktet overensstemmende med den endrede tekst. De som
har tegnet sitt navn før forandringen, er forpliktet overens-
stemmende med den opprinnelige tekst.

Kapitel X.

27 mai.

Nr. 3.

Om foreldelse.

§ 52. Chekkinnehaverens krav mot endossentene, tras-senten og andre chekkskyldnere foreldes i seks måneder fra forevisningsfristens utløp.

Har en chekkskyldner innløst chekken, foreldes hans krav mot andre chekkskyldnere i seks måneder fra den dag da han innløste chekken, eller da foreldelsen blev avbrutt overfor ham (jfr. § 53).

§ 53. Chekkforeldelsen avbrytes

ved at stevning er kommet inn til retten eller i tilfelle klage til forliksrådet, eller ved at chekk-kravet under retts-sak gjøres gjeldende til motregning, eller for øvrig inndras i saken (jfr. tvistemålslovens §§ 56, 58 og 59) eller

ved at chekkfordringen anmeldes i skyldnerens under offentlig behandling stående bo, eller

ved at den mot hvem søksmål (motregningskrav) som foran omtalt er reist, gir en formann varsel om søksmålet (tvistemålslovens § 80). Den som har mottatt sådan inn-varsling, kan avbryte foreldelsen ved likeledes å gi sin for-mann prosessvarsel.

Ved stevning til utenlandsk domstol avbrytes chekkfor-eldelsen hvis skyldneren har sitt hjemsted i vedkommende land eller han uten å gjøre innvending mot domstolens kom-petanse tar til gjenmæle i saken, eller hvis stevningen er for-kynt for ham personlig. Prosessvarsel til utenlandsk dom-stol avbryter foreldelsen under samme betingelser som stev-ning. Likeledes avbrytes foreldelsen ved at chekk-kravet under en ved utenlandsk domstol verserende sak efter den på stedet gjeldende lovgivning gjøres gjeldende til motreg-ning.

Ved anmeldelse i skyldnerens under offentlig behandling stående bo i fremmed land avbrytes foreldelsen, hvis skyld-neren var bosatt i vedkommende land da bobehandlingen blev åpnet.

Foreldelsen avbrytes ikke i forhold til andre chekk-skyldnere enn den mot hvem nogen av de ovennevnte hand-linger foretas; men avbrytelsen virker til fordel for alle dens formenn, som har foretatt avbrytelsen.

Har avbrytelsen av foreldelse funnet sted, uten at chekk-søksmålet bringes til avslutning, begynner en ny foreldelses-frist å løpe fra den dag da saken sist foretokes i retten.

Hvis avbrytelse av foreldelse hindres av nogen sådan omstendighet som omhandles i § 48, inntreer foreldelsen ikke i noget tilfelle før en måned efter hindringens ophør.

27 mai.

Nr. 3.

Kapitel XI.

Almindelige bestemmelser.

§ 54. Ved bank forståes i denne lov Norges Bank, en aktiebank eller en sparebank.

§ 55. Forevisning av en chekk eller optagelse av offentlig protest kan bare foretas på en virkedag.

Når den frist som av loven er fastsatt for foretagelsen av en chekkrettslig handling, såsom forevisning eller optagelse av protest, utløper på en søndag eller helligdag, utstrekktes fristen til den første virkedag derefter. Mellemliggende søndager eller helligdager tas med ved fristens beregning.

Som helligdag anses i denne forbindelse også den 17 mai.

I de frister som omhandles i denne lov, medregnes ikke den dag som tjener til utgangspunkt for fristen.

Løpedager finner ikke anvendelse på chekker.

§ 56. Er en chekk som er betalbar her i riket bortkommet, kan den, selv om den lyder på betaling til ihendehaveren, bli mortifisert overensstemmende med de regler som gjelder om mortifikasjon av gjeldsbrev som lyder på navn, dog således at mortifikasjonssaken skal anlegges ved herreds- eller byretten på det sted hvor chekken er betalbar.

§ 57. Er chekkfordringen foreldet, eller er chekkretten tapt ved forsømmelse av den til dens bevaring foreskrevne omgang, er dog chekkinnehaveren ikke utelukket fra som almindelig gjeldsfordring å inntale hos en chekkskyldner hvad denne vilde bli beriket med på hans bekostning hvis ethvert krav bortfalt. Når ikke annet gjøres antagelig, anses trassenten beriket på chekkinnehaverens bekostning med chekksummen.

Kapitel XII.

Om forholdet til fremmed lov.

§ 58. En utlendings evne til å påta sig chekkforpliktelse bedømmes efter loven i det land hvor han er statsborger. Bestemmer denne lov at et annet lands lov skal komme til anvendelse, er den sistnevnte lov avgjørende.

En utlending som vilde mangle evnen til å forplikte sig chekkrettslig efter den lov som således kommer til anvendelse, er allikevel her i riket ansvarlig for en chekkforpliktelse som han har påtatt sig i et land efter hvis lovgivning han vilde hatt evne dertil.

§ 59. Spørsmålet om hvem en chekk kan trekkes på, avgjøres efter loven i det land hvor chekken skal betales. Dog er en chekk som er utstedt i et annet land enn betalings-

landet, ikke i noget tilfelle ugyldig som chekk av den grunn 27 mai.
at den er trukket på nogen som efter nevnte lov ikke kan Nr. 3.
være trassat.

At et dokument efter bestemmelsen i første ledd er ugyldig som chekk, har ingen innflytelse på gyldigheten av en forpliktelse som er tegnet på det i et land, efter hvis lovgivning chekken ikke vilde ha vært ugyldig av denne grunn.

§ 60. Formen for en chekkforpliktelse bestemmes ved loven i det land hvor forpliktelsen underskrives. Dog er det tilstrekkelig at de i betalingslandets lov foreskrevne former er iaktatt.

Hvis en chekkforpliktelse er ugyldig på grunn av bestemmelsen i første ledd, men tilfredsstiller lovgivningen i et annet land hvor en senere forpliktelse er underskrevet, blir den sistnevnte forpliktelse ikke ugyldig fordi den førstnevnte lider av formfeil.

§ 61. Rettsvirkningene av en chekkforpliktelse bestemmes efter loven i det land hvor den forpliktende erklæring er underskrevet.

§ 62. Fristen for anlegg av regress-søksmål bestemmes for alle chekkskyldneres vedkommende ved loven i det land hvor chekken er utstedt.

§ 63. Loven i det land hvor chekken skal betales, bestemmer:

1. om en chekk alltid skal være betalbar ved forevisning eller om den kan gjøres betalbar en viss tid efter forevisning, samt hvilken virkning det har at chekken er efterdatert;
2. forevisningsfristen;
3. om chekken kan aksepteres, bekreftes eller viseres, og hvilke virkninger disse erklæringer har;
4. om chekkinnehaveren kan kreve delvis betaling og om han er forpliktet til å motta sådan;
5. om chekken kan krysses eller forsynes med påtegning «bare til avregning» eller tilsvarende påtegning, og hvilke virkninger kryssingen eller en påtegning som nevnt har;
6. om chekkinnehaveren har nogen særrett til chekkdekningen, og hvad denne særrett innebærer;
7. om trassenten kan tilbakekalle chekken eller gjøre innsigelse mot at den betales;
8. hvilke forholdsregler som må tas i tilfelle av at chekken forkommer eller stjeles;
9. om protest er nødvendig for å bevare regressretten mot endossentene, trassenten og andre chekkskyldnere.

- 27 mai. § 64. Formen og fristene for protest, samt formen for
 Nr. 3. andre handlinger som er nødvendige for å utøve eller bevare rettigheter etter en chekk, bestemmes av loven i det land hvor protesten eller vedkommende handling skal foretas.

Kapitel XIII.

Forskjellige bestemmelser.

§ 65. Offentlig protest skal i mangel av annen avtale optas i vedkommende banks forretningslokale i den almindelige banktid. For øvrig kommer reglene i lov om veksler §§ 87—92 til anvendelse.

Bestemmelsen i første punktum får også anvendelse på chekkens forevisning til betaling.

§ 66. Med bøter eller fengsel inntil 3 måneder straffes, forsåvidt ikke strengere straff kommer til anvendelse, den som

a) utsteder en chekk uten at der foreligger sådan dekning som omhandles i § 4, eller

b) uten skjellig grunn, ved tilbakekallelse eller ved forføininger over dekningen forhindrer at en av ham utstedt chekk betales ved forevisning før utløpet av den i § 29 bestemte frist.

Offentlig påtale finner bare sted efter begjæring av en chekkinnehaver som ikke har fått betaling fordi dekning manglet eller fordi chekken var tilbakekalt, eller av en chekkforpliktet som av samme grunn har innfridd chekken.

§ 67. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Fra samme tid opheves lov om visse anvisninger (checks) av 3 august 1897 nr. 8 med tilleggslover. Dog får de hittil gjeldende bestemmelser, undtagen bestemmelsene om offentlig protest, anvendelse på chekker som er utstedt før nærværende lovs ikrafttreden.

Videre opheves, forsåvidt angår chekker, lov av 21 mai 1915 nr. 2 om undtagelse i visse tilfælde fra bestemmelsene om prækription av veksler og checks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 27 mai 1932.

HAAKON

(L. S.)

J. Hundseid

B. Rolsted

Lov om endring i lov om syketrygd av 6 27 mai.
juni 1930. Nr. 4.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 12 mai 1932 sålydende:

I.

§ 36, 4 i lov om syketrygd av 6 juni 1930 skal lyde så:

Hvis reguleringsfondet utgjør minst 12 kroner pr. medlem, beregnet efter siste offentlige statistikk, kan Kongen med Stortingets samtykke bestemme at der av statens premieandel skal holdes tilbake inntil 50 pct. som tilbakeføres til statskassen, samtidig som den i foregående punkt nevnte avsetning til reguleringsfondet bortfaller.

II.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1932.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 27 mai 1932.

HAAKON

(L. S.)

J. Hundseid

B. Rolsted

Kongelig resolusjon.

27 mai.

- I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 med senere forandringer og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 meddeles stadfestelse på vedtak av herredstyret for Jevnaker herred, Opland fylke, i møte 21 desember 1931 om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløs syk flytter, dog med en del forandringer.
- II. De for Jevnaker herred ved kongelig resolusjon av 8 august 1900 stadfestede særlige forskrifter om forholdsregler for å forebygge smittsomme sykdommers utbredelse og de ved kongelig resolusjon av 1 mars 1912 stadfestede almindelige helseforskrifter og forskrift om plikt til å melde når tuberkuløs syk flytter, opheves fra den tid de under I nevnte forskrifter trer i kraft.

De i post I nevnte nye almindelige helseforskrifter m. v. lyder således:

27 mai.

Om tilsynet.

§ 1. Herredet skal være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann, valgt av helserådet blandt dets medlemmer. Tilsynsmennene har hver i sin krets en særlig plikt til å føre tilsyn med gjennomførelsen av herredets almindelige helseforskrifter og å påse overholdelsen av de vanlige regler som er gjeldende eller for hvert tilfelle blir fastsatt ved opptreden av epidemiske sykdommer.

Om bygningsvesen.

§ 2. Ved opførelse eller påbygning av bolig som er bestemt til varig opphold for mennesker eller av uthus til sådan bolig skal melding derom gjøres til nærmeste medlem av helserådet. Vedkommende helserådsmedlem har da å påse, at følgende blir iaktatt:

- a) Avstanden mellom våningshus og matbod på den ene side og privet, stall, fjøs, grisehus og hus for fjækre på den annen side må ikke være mindre enn 10 meter.
- b) Bebyggelsen skal ordnes således, at det kan komme så meget sol til beboelsesrummene som den til rådighet stående plass gir anledning til; intet hus må anbringes således, at det borttar sollyset fra annet beboelseshus.
- c) Matjorden skal fjernes fra hustomten. Denne skal være tørr og ved tilstrekkelig avgrøftning og avledning beskyttes mot overvann og mot grunnvann til sådan dybde, som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig. På tun og gårdsplass skal fordyppningene utfylles, så at det ikke dannes vann- eller sølepytter.
- d) Våningshus som er bestemt til varig opphold for mennesker skal oppføres på undermur av gråsten eller betong av minst 30 cm. høyde over jorden og av minst 35 cm. bredde. Undermuren skal være tett; og hvor der ikke er kjeller skal den være forsynt med minst 2 trekkhull, hvert minst 150 kvadratcm. stort. Trekkhullene må være dekket med smågitret rist. Over grunnmuren skal det legges isolasjonsbelegg. Hvor der ikke er kjeller, må det mellom gulvet i 1ste etasje og jordoverflaten være minst 60 cm. avstand.
- e) Gulvet i nederste etasje skal være dobbelt og forsynt med tørr fyll mellom gulvene.
- f) Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak skal være minst 2,50 m. høit fra gulv til loft. Når loftsrum innredes med skråtak og aktes benyttet til beboelse skal den minste tillatte høyde ved skråtakets laveste del være 1,50 m. Fra skråtakets høieste del skal det være minst 2,35 m. til gulvet.

g) I hvert beboelsesrum skal det være minst et vindu, som kan åpnes. I eldre beboelsesrum som ikke har noe vindu, som kan åpnes, skal minst et sådant anbringes innen et år, etterat disse forskrifter er blitt stadfestet. Vindusflaten i et beboelsesrum må ikke være mindre enn 1/10 av gulvflaten. Hvor lysforholdene er særlig gunstige kan dog en mindre lysåpning med helserådets samtykke tillates, likesom en større lysåpning kan kreves hvor lysforholdene er særlig ugunstige.

§ 3. Kjellere skal være tørre, rene og luftige. Samler det sig jevnlig vann i en kjeller, skal helserådet ha rett til å påby sådan drenering av grunnen, at kjelleren kan holdes tørr. Kjellere skal ha vindu eller annen åpning som kan brukes til luftveksling. For kjellerrum som benyttes til beboelse, handel eller verksted skal følgende bestemmelser gjelde:

a) Høiden fra gulv til loft skal være minst 2,50 m. Overkanten av jorden på husets utside må ikke noget sted stå mer enn 1 m. høiere enn kjellerens gulv. Ytterflatene av veggene skal være skilt fra jorden ved en 60 cm. bred luft- og lysgrav, som skal gå minst 20 cm. dypere enn kjellergulvet og være godt drenert. Grunnen under sådant kjellerrum skal være drenert og fylt med minst 20 cm. høit lag av pukken.

b) Gulvet skal være dobbelt og fylt med tørr fyll. Det underste gulv skal være av vanntett stoff, asfalt, cement eller lignende. Det øverste skal være et minst 6½ cm. tykt, godt sammenpløiet tregulv. Rummet skal være forsynt med ovn og friskluftsentilasjon efter helserådets nærmere anordning. Det skal ha minst et vindu, som kan åpnes. Vindusflaten skal være minst 1/10 av gulvflaten, og minst 2/3 skal være over jordoverflaten.

§ 4. Er gulvflaten i rum som benyttes til opholdssted for mennesker ikke minst 6 m.², må rummet stå i åpen forbindelse med et tilstøtende rum.

§ 5. Benyttes kokeovn i beboelsesrum skal der anbringes hensiktsmessig innretning til bortledning av dampen.

§ 6. Finner helserådet noget bebodd hus eller annet opholdssted for mennesker å være skadelig for helsen på grunn av mangel på lys eller luft, ved fuktighet, urenslighet, overfylling av mennesker eller av andre grunner, kan helserådet forby at huset eller rummet brukes, inntil mangelen er rettet.

Intet skolelokale eller annet forsamlingslokale må tas i bruk, før det er godkjent av helserådet.

§ 7. Husdyr undtagen hund og katt må ikke huses i beboelsesrum eller i rum, som benyttes som opbevaringssted

27 mai. for matvarer, eller som har vegg eller tak felles med sådant rum, og der må fra dyrenes opholdssted ikke kunne bli tilsig til noget sådant rum eller til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr, eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler. Gjødselebeholderne skal tømmes og renses så ofte og på den måte helserådet påbyr.

I tettere bebyggede strøk kan helserådet fastsette spesielle forholdsregler for eller ganske forby, at der holdes husdyr, hvis dermed følger sanitære ulemper.

Om priveter.

§ 8. Til ethvert våningshus skal der innrettes et privet, som må ligge minst 10 m. fjernet fra eget eller andres våningshus og matbod samt fra offentlig eller felles privat vei, såfremt ikke tomtens størrelse hindrer dette. Fra privetet må ikke kunne bli tilsig hverken til nogen av de nevnte steder eller til opkomme, brønn, bekk eller andre steder, hvorfra tas drikkevann for mennesker eller husdyr, vann til annet husbruk, eller vann som skal brukes i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler. Ved bygninger og steder hvor det jevnlig samles mange mennesker, f. eks. ved faste utstillingsplasser, kommunelokaler, kirker, bedehus, hoteller, skoler, verksteder, ungdomslokaler eller andre forsamlingslokaler, skal der finnes priveter særskilt for hvert kjønn og av sådan størrelse og innredning, som helserådet for hvert sted bestemmer. Privetbinger skal være innklædd og påfylles strømidler så ofte og i sådan mengde, at ekskrementene holdes tildekket. Bingen skal tømmes minst 2 ganger årlig, og ellers når helserådet av sanitære grunner krever det. Med helserådets samtykke kan privet innrettes i egen bygning eller i annen uthusbygning i kortere avstand enn 10 m. fra våningshus, matbod og vei eller inne i våningshus, hvis der innrettes frostfritt vannklosett eller annen klosettinnretning med flyttbare beholdere. Følgende skal da iakttas: Det må ikke kunne komme stank fra privetet til beboelsesrum, kjøkken, eller rum hvor matvarer oppbevares. Privetet skal ha tette vegger, og dør som kan holdes ordentlig gjenlukkert. Det skal ha vindu, som kan åpnes til fri luft, og være forsynt med luftpipe. Åpningene i setet skal være forsynt med tilhengslet lokk. Brukes flyttbare beholdere skal de stå i kasse på tett underlag. I beholderne skal jevnlig has et strømiddel i så stor mengde, at ekskrementer dekkes. Beholderne skal tømmes før de blir $\frac{3}{4}$ fulle, eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner krever det. Ved hver tømning skal beholderne ordentlig rengjøres. Privet skal alltid holdes tilbørlig rene.

Innredes pissoirer inne i våningshus skal de innrettes 27 mai. som foran omhandlet for klosettrum i våningshus. Innredes urinsteder annetsteds skal helserådets nærmere bestemmelser derom følges. Pissoirer skal gis avløp til kloakk eller til annet sted, som helserådet godkjenner. De skal holdes godt rene. Pissoir og dets avløp skal alltid innrettes slik, at det ikke blir tilsig derfra til våningshus, matbod, bekk eller andre steder, hvorfra det tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

Om søppel, avfall, offentlig renhold m. m.

§ 9. I tett bebyggede strøk påhviler det enhver hus- eller grunneier å rengjøre fortau, rennesten, kloakkluk og kjørebanelen til midtlinjen så ofte omstendighetene fordrer eller minst 1 gang ukentlig. Gårdsrummet til hvert beboelseshus skal holdes rent og tørt. Ujevnheter i jordsmonnet fjernes, så det ikke dannes sølepytter. Det samme gjelder offentlige plasser.

§ 10. Søppel, feieskarn eller annet avfall så vel fra beboelseshus som fra bedrifter skal enten brennes, samles i tette med lokk forsynte kasser, legges i kompost eller bringes bort til sted, som dertil måtte være anvist av helserådet. Brukes kasser skal de tømmes og rengjøres, før de blir ganske fulle, og så ofte at stank undgås, og dessuten når helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig. Komposter eller andre oplag av avfall eller gjødningsstoffer må ikke legges nærmere alfarvei, beboelsesrum eller matbod enn 10 m. De skal alltid holdes godt tildekket med jord, og de skal legges slik, at det ikke blir tilsig derfra til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- og nydelsesmidler. Åtsler skal enten brennes eller graves ned på et avsides sted, minst 1 m. under jordoverflaten. Fra uthus eller bedrifter må der ikke skje tilsig av gjødsel eller andre illeluktende eller forråtnende stoffer til vann, som benyttes som foran nevnt, heller ikke til offentlig eller felles privat vei og ikke til nabos eiendom uten hans tillatelse.

§ 11. Transport av gjødsel og avfall på offentlig vei skal foregå på en sådan måte, at ikke noget spilles. I tettere bebyggede strøk og på marker som har helling til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- og nydelsesmidler, skal gjødningsstoffene enten hurtigst mulig nedmuldes eller til-

27 mai. dekket med jord. Privetgjødning må ikke oplegges eller spredes nærmere brønn, bekk eller annet sted, hvorfra vann tas til bruk som foran nevnt, enn 10 m., og annen naturlig gjødsel ikke nærmere enn 5 m.

Om drikkevann.

§ 12. Brønn, bekk eller annet vann hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler, må ikke forurenses på nogen som helst måte. Til bruk som foran nevnt må ikke benyttes vann tatt fra sted, som ligger privet, pissoir eller gjødseloplag nærmere enn 10 m. eller som har tilsig derfra. Renvannsbrønnene skal på hensiktsmessig måte beskyttes mot overvann; de skal tømmes og renses minst 1 gang årlig eller oftere når helserådet av sanitære grunner krever det. Renvannsbrønner som ikke er større enn 2 m. på hver kant skal være stensatt eller på annen måte klædd på sidene, overbygget og forsynt med tilhengslet lokk. Helserådet kan til enhver tid forby drikkevann benyttet, hvis det finner vannet uhygienisk.

Cisterner for regnvann til bruk som foran nevnt skal beskyttes mot tilsig fra jordoverflaten; de skal være overbygget og forsynt med tilhengslet lokk.

Om sundhetsfarlige bedrifter.

§ 13. Aktes bedrift satt igang, som ved stank eller giftige gasser kan forurense luften, eller som det på annen måte kan være frykt for vil bli til skade for arbeidernes eller naboenes sundhet, skal planen på forhånd forelegges helserådet, og vedkommende skal være pliktig til så vel ved anlegget som ved driften å rette sig efter de bestemmelser, som helserådet gir for å forebygge sanitære misligheter.

Bedrift av dette slag som er i virksomhet er underkastet helserådets tilsyn og har å rette sig efter de bestemmelser helserådet til enhver tid gir for å hindre sanitære misligheter.

Om salg av fødevarer.

§ 14.

1. Til bruk for mennesker må der ikke fallbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten fordi de inneholder giftige bestanddeler. Det er forbudt å selge nærings- og nydelsesmidler, som er tilsatt noget stoff, som helserådet anser skadelig for sundheten, eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet. Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helse-

rådet forby, at det blir solgt nærings- eller nydelsesmid- 27 mai,
ler som kommer fra eller falbys på steder, hvor der ikke
iakttas den tilbørlige renslighet ved varens tilvirkning,
behandling, opbevaring eller forsendelse.

2. Helserådet er i øiemed som er nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de fornødne prøver, som eieren dog kan kreve betalt etter almindelig pris, hvis det ikke viser sig nødvendig å skride inn overfor vedkommende vare.
3. Helserådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- eller nydelsesmidler, som er kommet fra eller selges fra steder, hvor der blandt mennesker eller dyr forekommer smittsom sykdom eller finnes nogen basillebærer av sådan sykdom, som kan utbres med varene.
4. Hvor det er nødvendig kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet.
5. Helserådet kan beslutte, at varer som finnes skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

Fjøsset og melkens behandling.

§ 15.

1. Fjøs skal være lyse. De skal holdes rene og godt luftet. Storrengjøring skal foretas minst én gang årlig. Gulv og vegger, tak og alt inventar skal vaskes med grønn-såpe og varmt vann og fjøset derefter luftes med gjennemtrenk i flere dager.
2. Kuene skal holdes rene.
3. Melkekar og melk må behandles med den største renslighet. I ethvert fjøs skal der være en vaskevannsstol og vaskefat, såpe og håndklær. Den som melker skal være iført et rent hvidt armforklær og skal før melkingen såpevaske sine hender og vaske eller tørre av jur og spenner med en ren hvit klut, som for hver ku må skylles og renses forsvarlig.
4. Melken må snarest bringes ut av fjøset. Melk må ikke opbevares i beboelsesrum. Kan dette ikke undgås, må de kar, som den opbevares i, være tildekket.
5. Under ingen omstendighet må dog melk opbevares i soverum eller i rum hvor syke opholder sig. Ved sykdom blandt besetning eller mistanke om smittsom sykdom i husstand skal alt salg av melk stanses og forholdet mel-

27 mai. des til nærmestboende helserådsmedlem, som nærmere skal undersøke saken og gi innberetning herom til helserådets ordfører.

Produksjonssteder for næringsmidler m. v.

§ 16. Bakerier, slakterier, meierier og andre steder, hvor næringsmidler tilvirkes, behandles, opbevares eller selges, må ikke opprettes eller forandres uten først å være anmeldt til helserådet. Slike lokaler — både de som nu er i drift og de som herefter opprettes — skal til enhver tid stå under helserådets kontroll og vedkommende skal være pliktige til uopholdelig å utføre de pålegg, helserådet måtte finne nødvendig for å hindre sanitære misligheter.

Lokalene skal være tilstrekkelig store og lyse og således innrettet, at de lett kan rengjøres. De skal alltid holdes godt luftet og rene.

Om butikker og melkeutsalg.

§ 17.

1. Enhver butikk skal holdes ren og være godt utluftet; utenfor inngangsdøren skal der være anbragt fotskraper. Gulv og disk skal daglig rengjøres. Tørr feining er forbudt, likeså spytting på gulvet. Helserådet kan påby, at der finnes et tilstrekkelig antall spyttebakker, hvis bunn skal dekkas av fuktig sagmugg, torv eller lignende. Spyttebakken, hvis form og størrelse kan bestemmes av helserådet, skal hver dag rengjøres forsvarlig og deres innhold brennes.
2. Butikker hvor der selges melk, fløte eller andre næringsmidler og rum, hvor melk, fløte eller andre næringsmidler, som skal selges, blir tilvirket, behandlet eller opbevart, må ikke brukes som soverum eller kjøkken. Disse butikker og rum skal være forsynt med vaskevann, såpe og rene håndklær, og de personer som håndterer varene skal jevnlig vaske sine hender. De skal iaktta renslighet ved innpakningen og må f. eks. ikke blåse op posene eller vete fingrene i munnen.
3. Melk, fløte og andre matvarer skal beskyttes mot støv og annen urenhet både i butikkene og i tilberednings- og lagerrummene. Varene skal anbringes i godt renholdte og tildekkede kar, skuffer, skap med dører, hyller med forheng eller lignende. Vekt- og måleredskaper som benyttes ved handel med melk eller andre matvarer skal være rene, når de brukes.
4. I melkeutsalg må der ikke drives handel med andre varer, som kan forurense melken eller gi den usmak. Det er

selgeren forbudt å pakke matvarer inn i aviser eller urent papir. Ved omførsel av matvarer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning. Tobakksrøking er forbudt i butikker, hvor det selges matvarer. Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem, som de kjøper.

5. Opslag herom og forbud mot tobakksrøking skal finnes på let iøinefallende sted i vedkommende butikker.

6. I hver butikk skal der være opslått et særavtrykk av ovenstående forskrifter.

Om slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg. § 18.

1. Helserådet kan påby, at handel med kjøtt og flesk skal foregå fra eget rum; det kan forby anlegg og drift av slakterier på steder, hvor sanitære hensyn er til hinder.

2. Under slaktning og under arbeide i pølsemakeriet skal den strengeste renslighet iakttas. Dyrenes innvoller må uttas og fjernes snarest mulig efter ævlivningen. I slakteriet skal der under kjøttets stivning være god gjennomtrekk.

Avfall av enhver art skal snarest mulig fjernes. Det skal legges i en tett jernkasse med tett lokk. Kassen må tømmes minst 3 ganger ukentlig i vinterhalvåret og daglig i sommerhalvåret. Efter hver tømning må den renses omhyggelig og desinfiseres med klorkalk. Kassen må ikke stå i selve slakteriet eller pølsemakeriet. Rengjøring av mave og tarm tillates ikke i rum, hvor kjøtt opbevares.

3. I slakteri og pølsemakeri skal der være vanntett, cementert gulv med fall og avløp til en med vannlås forsynt kloakk. Vegger og tak, bord og disk skal være i sådan forfatning, at de lett kan holdes rene. Maskiner, redskaper og lignende skal være således anbragt, at de er lett tilgjengelige for helserådets kontroll.

4. Slakterier, pølsemakerier og utsalgsteder for kjøttvarer og de rum som står i åpen forbindelse med disse må alltid holdes rene.

5. Hver dag efter endt arbeide vaskes og spyles gulvet. Vegger og tak en gang månedlig, vinduer en gang ukentlig. Under rengjøring må ingen kjøttvarer opbevares der. De kroger kjøttet henger på må være fortinnet og således anbragt, at kjøttet henger fritt fra veggen.

6. Ethvert slakteri og pølsemakeri skal være forsynt med vannledning og spyleslanger.

7. Slakteri og pølsemakeri må ikke stå i åpen forbindelse med gjødselbinger, grisehus eller stall.

27. mai. 8. De personer som er beskjeftiget i slakteri, pølsemakeri og utsalg skal under sitt arbeide være iført hel og ren drakt av hvitt lerret. I nevnte lokaler skal være innlagt vask og finnes såpe og rene håndklær. Alle som arbeider der skal før de begynner arbeidet vaske armer og hender.
9. I kjøttutsalg skal bord, disk og hyller ha plate av polert eller slepen sten, og være forsynt med anordning så varene ikke kan berøres av publikum. Kjøtt må ikke komme i forbindelse med andre varer som grønnsaker og lignende.
10. Til konservering av kjøtt, flesk og derav tilberedte varer må bare brukes koksalt, salpeter, edikk, edikksyre og alkohol; dessuten kan de røkes med trerøkning og behandles på overflaten med treedikk (røksyre).
- Pølseskinn tillates farvet på overflaten med farvestoffer, som ikke er giftige og som ikke farver pølsens innhold. Undtatt herfra er farvestoffer, mot hvis anvendelse helserådet nedlegger forbud.
11. Bruk av tobakk er forbudt i slakteri og pølsemakeri.
12. Forskriftene i denne paragraf skal være opslått på iøinefallende steder i alle slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

Om renhold av bakerier.

§ 19.

1. I bakeri og de rum som står i åpen forbindelse med dette skal gulv, vegger og tak være i sådan stand, at de lett kan holdes rene. Hver dag efter endt arbeide må gulvene omhyggelig skrapes og vaskes. Vegger og tak vaskes minst hvert fjerdingår, vinduer og dører hver uke. Under rengjøring må bakverk ikke opbevares i bakeriet.
2. Bakeriet og de rum som står i åpen forbindelse med dette må ikke brukes til soverum eller annet, som er bakeriet uvedkommende. Gjenstander som kan gi anledning til støv eller stank eller hindre rengjøring må ikke finnes der.
3. Bakertrau og bord, surkasse samt andre gjenstander som brukes til bakningen, hyller, fjeler, plater m. v., må alltid holdes rene. Smør, melk og andre stoffer som benyttes til fremstilling av bakervarer skal opbevares i rene, tildekkede kar. De stoffer som benyttes til stryking av bakervarer må tillages bare for dagens behov. Strykevisker må ikke benyttes samtidig til forskjellig strykelse, og de må rengjøres hver dag i kokende vann.

4. Melsekker skal børstes og renses omhyggelig for smuss, 27 mai. før de tømmes i trauet, og de må ikke opbevares i bakeriet.
5. Er det ilegg til bakerovner, vann eller dampkjel fra baker- rummet, må det ikke bringes inn mere kull eller ved enn det trenges for dagens behov. Kull må opbevares i sær- skilte bokser. Ved må ikke ligge utover gulvene, aske og avfall skal fjernes hver dag.
6. Bakeren skal under sitt arbeide ha en hel og ren drakt av hvitt lerret. Den må ikke brukes utenfor bakeriet og må skiftes ren minst 2 ganger i uken.
7. Bruk av tobakk i enhver form er forbudt; likeså å hen- legge tobakk, pipe og fyrstikker. Spyting er forbudt.
8. I bakeriet skal der være innlagt vann og vask og finnes såpe og rene håndklær. Bakerne må rense sine negler og vaske omhyggelig underarmer og hender umiddelbart før arbeidet begynner. Likeledes må hendene vaskes etter bruk av klosett.
9. I bakeri og konditorutsalg skal der for publikum på syn- lige steder være opslått plakat om, at det er forbudt å berøre annet bakverk enn det, som vedkommende kjøper.
10. Baker som har sår, byller eller utslett på hender eller armer tillates ikke å arbeide i bakeriet.
11. Bakeriet må ikke benyttes til klæsvask.
12. I ethvert bakeri skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

Bevertninger og forsamlingslokaler.

§ 20.

1. Bevertningslokaler og alle værelser som hører til bedrif- ten samt kjøkkener må ligge slik til, at de får tilstrek- kelig lys. Den effektive vindusflate skal utgjøre minst 1/10 av gulvflaten, og minst ett vindu skal kunne åpnes. Rummene skal kunne opvarmes og utluftes tilstrekkelig. Gulv, vegger, vinduer og tak må være i sådan stand, at de lett kan holdes rene. Lokalene, ganger og trapper skal hlodes kunstig oplyst, når de ikke er oplyst av dags- lyset.
2. Alle værelser som brukes til bedriften skal daglig ut- luftes godt; hver dag skal gulvene og vinduspostene vaskes og støv tørres av møblene med fuktig klut. Umalte bord, kjøkkenbenker, fjeler m. v. skal hver dag ren- skures. Minst 4 ganger om året skal alle møbler vaskes med varmt vann og såpe eller gjøres grundig rene på annen av helserådets ordfører godkjent måte. Vegger og tak skal 2 ganger årlig enten males, hvittes eller vaskes.

- 27 mai. Tilsølte deler av veggene skal straks rengjøres. Vinduene skal vaskes og pusses så ofte det trengs, ialfall minst én gang månedlig. Ganger og trapper skal holdes rene; de skal vaskes minst 3 ganger i uken. Ved inngangsdøren skal anbringes fotskraper eller dørmatte, som må rengjøres hver dag. Tørr feining og tørr avstøvning er forbudt.
3. I alle rum som benyttes av gjestene skal der finnes det nødvendige antall spyttbakker som daglig skal rengjøres og inneholdet opbrennes eller behandles på annen av helserådet godkjent måte. De må alltid være påfylt sagmugg, torv eller lignende og må være plassert på et lett iøynefallende sted. Spyttning på gulv, ganger og trapper er forbudt.
4. Brukt servise skal rengjøres ordentlig før det bringes sammen med det rene. Urent servise må ikke tilbys noen gjest. Sprukne emaljekar må ikke benyttes. Kobberkar skal være vel fortinnet, og kopper eller glass med skår eller sprekker må ikke brukes. Brukes der ikke til opvasken opvaskmaskine som er godkjent skal kopper og alt annet servise vaskes i to vann og kokes (ett til vasking tilsatt såpe eller soda og ett til skylling, hvorefter det kokes). Skyller skal daglig fjernes fra lokalet.
5. Opbevaringssteder for matvarer skal være tørre og må kunne utluftes til fri luft. De skal gjøres grundig rene minst én gang månedlig, issskap (-kasser) dog minst én gang om uken. Melk, fløte og andre matvarer skal opbevares på sådan måte, at de er beskyttet mot støv og annen forurensning, ikke får usmak av andre varer og heller ikke er tilgjengelig for fluer eller andre dyr. Opbevaringssted for matvarer må ikke benyttes som soverum.
6. Betjeningen skal være iført ren og ordentlig drakt. Matvarer må ikke berøres med urene hender. Der skal alltid finnes rent vaskevann, såpe og håndklær til bruk for betjeningen, og verten må påse, at dette benyttes efter behov. Personer med smittsom, stinkende eller væskende sykdom må ikke tillates å tilberede eller servere mat eller drikke for gjester.
7. Det er forbudt å drikke av vannbeholderens øse. Vann skal serveres i glass eller kopp, som etterpå rengjøres som under punkt 4 angitt. Matgryten må ikke benyttes til klæsvask, som heller ikke må foregå i herbergers eller bevertningers kjøkkener.
8. Privetavlukkenes seter og gulv skal hver dag rengjøres. Brukes privetbeholdere skal det daglig has på strømidler.

Tømming av beholdere skal skje før de blir $\frac{3}{4}$ fulle. 27 mai. Også hvor der er binger skal has på strømidler. Tømming skal foretas 4 ganger årlig eller oftere om nødvendig for å undgå overfylling. På privetene skal finnes papir. Priveter som ikke får direkte lys utenfra skal opplyses kunstig. Priveter og pissoarer skal legges således og holdes i sådan stand, at stank derfra ikke trenger inn i værelser, kjøkken eller opbevaringssteder for matvarer, og at de heller ikke generer nogen nabo. Helserådet kan gi ytterligere forskrifter for tømming og renhold, når det finner det påkrevet.

9. Trekk på møblene skal være av stoff, som er lett å holde rent og lett å desinfisere.
10. Ovenstående forskrifter for bevertninger skal også gjelde for forsamlingslokaler.

Herberger.

§ 21.

1. De forskrifter som ovenfor gjelder bevertninger skal også gjelde for herberger.
2. Hver dag skal senger som benyttes bli oppredd, dyner og puter opristes og stå opslått 3 timer til utluftning. Uten på overbredslet skal det være et varetrekk (tett lerretspose), som kan vaskes. Underlaget skal dekket med et laken. For hver ny losjerende skal det skiftes rent varetrekk, laken og putevar, og for samme losjerende skal de skiftes rene minst én gang i uken. Tilsølte sengeklær, laken eller putevar skal straks ombyttes med rene. Helserådets ordfører skal etter samråd med politiet gi bestemmelse om hvor ofte og hvorledes desinfeksjon eller rensning skal foretas med sengeklær, som ikke kan vaskes; dette skal skje minst 4 ganger årlig.
3. I ethvert soveværelse skal det finnes vaskestell, rent vann, såpe og håndklær og lett adgang til rent drikkevann. Er der flere losjerende på samme værelse skal hver av dem ha særskilt håndklær, drikkeglass og såpestykke, som skal skiftes nytt for hver losjerende. Drikkeglass og vaskevannsfat skal rengjøres hver dag. Det er forbudt å ha kam og hårbørste på soveværelsene til bruk for de losjerende.
4. I ethvert soveværelse tillates bare så mange å sove, at det blir minst 12 m.³ luft på hver; to barn under 10 år gjelder i så henseende for én. Kommer verten til kunnskap om, at han har hatt personer i losji, som lider av eller mistenkes for å lide av smittsom sykdom, har han

27. mai. øieblikkelig å melde dette til helserådets ordfører og etterkomme de pålegg, som denne gir ham.

5. I ethvert værelse kan helserådets ordfører forlange at et eksemplar av disse forskrifter slås op med opplysning om hvor mange som har lov til å bo på værelset.

Om renhold av barberstuer.

§ 22.

1. Ved barbering må der for hver kunde brukes renvasket serviett og rent dekke over nakkeputen. Innsåpning skal skje med hånden, medmindre kunden har egen barberkost, som bare blir benyttet av ham; kosten skal i så fall rengjøres godt hver gang den er blitt brukt. Alunsten må skylles ren før bruken. Felles pudderkvaster må ikke benyttes.
2. Klippemaskiner, sakser og kniver må kokes eller desinfiseres i denaturert spiritus og derefter tørres omhyggelig av for hver kunde. Kammer og børster må avtørres, bankes og renses for hver kunde og vaskes ofte i denaturert spiritus eller i 5 % karbolvann eller i en oppløsning av 25 dråper salmiakkspiritus i 200 gr. vann. Maskinbørste må ikke brukes.
3. I barberstuer med tilhørende rum må hovedrengjøring utføres minst 2 ganger årlig. Gulvet vaskes hver dag. Der skal være spyttebakker, som tømmes og renses hver dag.
4. Barbererne må iaktta personlig renslighet. De skal under arbeidet være iført hvit jakke, som skiftes minst hver annen dag.
5. Kunder med utøi, utslett eller mistenkelig håravfall skal betjenes med egne redskaper, som utkokes og desinfiseres betryggende.

Om renhold i husvær for folk under skogsarbeide og fløtning.

§ 23.

1. Husværet skal stadig holdes godt ventilert ved trekkpipe eller ventiler i gavl eller tak.
2. Spyting i husværet må bare skje i spyttebakker fylt med jord eller sagflis, som jevnlig tømmes og fornyes.
3. Sengene res op hver morgen. Løs sengehalm må ikke benyttes.
4. All mat skal opbevares i særskilt matbød eller i mat-skap. Etter hvert måltid skal der vaskes op; matkopper og spisestell skal anbringes i hyller eller skap; gryter

- og stekepanner og kaffekjeler settes på en plass for sig selv. Alle matlevninger og alt avfall skal fjernes fra husværet. 27 mai.
5. Gulvet skal jevnlig og ialfall daglig feies med lime efter først å være dynket med vann, så støv ikke hvirvles op, og minst én gang ukentlig skal gulvet vaskes med våt klut.
 6. Sjøppel, avfall og søl må daglig fjernes, men ikke kastes utenfor døren eller omkring veggene.
 7. Arbeidsgiveren har å sørge for, at husværet er i full stand og ordentlig rengjort, før det tas i bruk, og når et arbeidslag reiser fra husværet plikter det å gjøre rent efter sig.
 8. Alle som bor i husværet skal iaktta renslighet og være ansvarlige for at renholdsforskriftene overholdes. De velger sig imellem en ordensmann, som har opsyn med og ansvar for renholdet og for ventilasjonen. Ordensmannen velges skiftevis hver uke, eller hvis der er enighet derom for lengere tid.
 9. Det er ordensmannens plikt å påse, at disse forskrifter overholdes, og hvis hans påbud ikke efterkommes skal han melde forholdet til helserådets ordfører eller nærmestboende medlem av helserådet.
 10. Personer med smittsom sykdom eller som er befengt med utøi, har skabb eller andre smittsomme hudsykdommer, eller som viser åpenbar urenslighet og dermed er til fare eller plage for husværets beboere, kan av helserådet fjernes fra husværet.
 11. Der skal være opført privet ved husværet.
 12. Et avtrykk av disse forskrifter skal opslåes i alle skogshusvær.

Forholdsregler mot tuberkulose og epidemiske sykdommer.

§ 24.

1. Når en tuberkuløs syk forandrer bopel skal melding derom skje til helserådets ordfører. Meldeplikten påhviler så vel den syke selv, som den husvert hvorfra og den husvert hvortil vedkommende flytter.
2. Ved bortsettelse av personer skal det skaffes attest for at så vel den som utsettes som forpleieren og dennes husstand ikke lider av akutt smittsom sykdom. Det er forbudt kvinner som lider av venerisk sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.
3. Ved opptreden av sykdomstilfelle, som det kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet,

- 27 mai. skal den husbond eller husfar som har å gjøre anmeldelse derom overensstemmende med § 14 i lov om sundetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 tillike dra omsorg for betryggende avsondring.
4. Mellem den syke og den som pleier ham (henne) og husets øvrige beboere må ikke være noe personlig samkvem.
 5. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller dem som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre gjenstander, som de benytter eller som den syke har benyttet de nærmeste dager før sykdommen brøt ut. Fødevarer må ikke opbevares i de rum, hvor den syke opholder sig.
 6. Inntil læge har kommet til stede og har meddelt nærmere forskrifter må alt samkvem mellem det sted, hvor sykdommen er optrådt, og andre steder opføre. Særlig må personer som hører til samme husstand som den syke ikke ha noe samkvem med andre og ikke på nogen måte delta i møter eller sammenkomster.
 7. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til den bolig, hvor den syke ligger. Sammenkomster i selskabelig eller annet øiemed må ikke holdes i det smittede hus eller på dets gårdsplass.
 8. Når læge er kommet til stede skal han foreløbig treffe de anordninger og forføyninger med hensyn til avsondringen av den syke, hans husfeller og omgivelser og om rensning av sykeværelset og de under sykdommen benyttede gjenstander, som sykdommens beskaffenhet krever, og med hensyn til andre sanitære forhold når dette finnes påkrevet. Det må overlates til lægens skjønn å meddele forskriftene i skriftlig form. De må i ethvert fall nøie efterkommes, og er gjeldende inntil de tilbakkalles av lægen selv eller opheves av helserådet eller dets ordfører.
 9. Leveres det melk eller andre fødemidler til salg fra det sted, hvor sykdommen er optrådt, må dette opføre inntil tillatelse er meddelt av den tilkalte læge.
 10. Barn fra den husstand hvor sykdommen er optrådt må ikke søke skole, før tillatelse er meddelt av den tilkalte læge. Optrer sykdommen i lærerens husstand, og han bor i samme hus hvor skolen holdes, må skolen lukkes, inntil lægen har gitt nærmere bestemmelse.
 11. Såsnart meddelelse om det inntrufne sykdomstilfelle og de i den anledning trufne forføyninger er kommet til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføyninger som efter tilfellets beskaffenhet er nødvendige.

12. Skolebarn som antas å lide av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller øiensykdom skal sendes hjem av læreren, som må gi dets foreldre eller foresatte skriftlig beskjed om, at barnet ikke kan komme på skolen igjen før det er rent og smittefritt. På samme måte skal skolebarn som læreren antar lider av annen smittsom sykdom bli sendt hjem med skriftlig opfordring om at læge må bli rådspurt.
13. Rum hvor personer med smittsom sykdom har opholdt sig skal renses efter anvisning av helserådets ordfører.
14. Utflytning av huset eller enkelte leiligheter kan påbys hvor farlig smittsom sykdom har optrådt, for at huset eller leiligheten kan bli betryggende desinfisert.
15. Med hensyn til basillebærere skal forholdes efter pålegg av helserådets ordfører for hvert enkelt tilfelle.
16. Lik av personer som er død av smittsom sykdom utenfor herredet må ikke bringes inn i herredet uten helse- rådets tillatelse, og bare under iakttagelse av de forsik- tighetsregler som helserådet måtte bestemme.

Overholdelse av helseforskriftene, dispensasjon m. v.

§ 25.

1. Undlater nogen innen den av helserådet satte frist å treffe de forføininger, som påhviler ham i henhold til helseforskriftene eller de av helserådet i hvert tilfelle lovlig fattede beslutninger, kan helserådet la forføinin- gene utføre på rette vedkommendes bekostning.
2. Er det tvil om, hvem som skal etterkomme et påbud, har helserådet å holde sig til eieren.
3. Under særegne forhold kan helserådet innrømme avvi- kelser fra helseforskriftene.
4. Ordføreren kan alltid treffe avgjørelser på helserådets vegne, hvor en hurtig beslutning kreves og det ikke er tid til å vente på at saken behandles i helserådsmøte. Saken forellegges derefter snarest mulig for helserådet.
5. Overtredelse av helseforskriftene eller de med hjemmel av samme gitte forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lov.
6. Helserådet bestemmer hvilke strøk i herredet er å anse som tettere bebygget.
7. Helseforskriftene blir i tilstrekkelig antall å trykke for herredskassens regning og å utdele gratis til alle hjem i bygden.

27. mai.

Kongelig resolusjon.

I henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles stadfestelse på vedtak av H a u g e s u n d bystyre i møte 26 november 1931 om ny overskrift til kap. IX og forandring av § 38 i de ved kongelig resolusjon av 17 januar 1913 og senere resolusjoner stadfestede almindelige helseforskrifter for byen, dog med en tilføielse til litra l.

Overskriften til kap. IX i helseforskriftene skal herefter lyde således:

«Om renhold i fremstillingsrum og utsalgssted for matvarer».

§ 38 i helseforskriftene skal herefter lyde således:

- a. Utsalgslokaler og fremstillingssted for matvarer, herunder iskrem, frukt, konfekt og sukkertøi, franske vaffler, mineralvann og lignende, skal godkjennes av helserådet.
- b. Salg av iskrem er kun tillatt fra melkeutsalg, konditorier og kafeer eller dertil godkjente utsalg.
- c. Gulvet må vaskes hver dag, vinduer og dører hver uke; tak og vegger minst 2 ganger om året.
- d. De i utsalget beskjeftigede personer skal under sitt arbeid være iført helt og rent antrekk av hvitt lerret (forklæ med brystsmekk og forærmer). Kvinnelig betjening skal ha ren kappe eller rent hodetørklæ.
- e. Iskrem tilberedt utenfor byens grenser tillates ikke solgt i Haugesund.
- f. Iskrem bestemt til salg må kun tilberedes i rum som er lyse, godt ventilerte og fri for fuktighet. Gulv, vegger og tak må være i sådan stand at de lett kan holdes rene. I rummet må være innlagt elektrisk varmtvannsbeholder samt vannledning og vask.
- g. Fremstillingsrum for iskrem skal være fritt for støv og stank og må ikke stå i direkte forbindelse med soveværelse eller annet rum som ikke hører til bedriften.

Der skal forefinnes vaskevann med såpe og rent håndklæ.

Tobakksrøking og spyting er ikke tillatt.

Gulvet skal vaskes hver dag, vinduer og dører hver uke, tak og vegger minst 2 ganger om året.

Klær og lignende uvedkommende gjenstander må ikke finnes i rummet.

- h. Frysemaskinen må være innrettet således at fett eller smuss ikke kan falle ned i kjernen. Alle kopper, kar og

redskaper som benyttes må være innrettet slik, at de lett 27 mai. kan holdes rene.

- i. Alle redskaper såsom frysemaskine, beholdere og spann må hver dag rengjøres og derpå skylles i kokende vann.
- k. Den is som brukes må være ren og skal være underkastet helserådets kontroll.

Hvis helserådet forlanger det skal melk og fløte som benyttes til fremstilling av iskrem være pasteurisert.

- l. Betjeningen skal under arbeidet være iført en egen drakt, vareklær av hvitt vaskestoff som byttes med rene så ofte det blir nødvendig. Er vareklærne benyttet utenfor arbeidet, må de vaskes på nytt før de brukes ved iskremtilberedning.

Betjeningen må vaske hender og armer før de begynner arbeidet.

Personer som lider av smittsom stinkende eller væskende sykdom, må ikke delta i iskremtilvirkning. For tuberkuløse syke henvises til tuberkuloseloven.

Kongelig resolusjon.

27 mai.

Med hjemmel i § 21 i lov om eiendomsmeglere av 19 juni 1931 bestemmes at den nevnte lov trer i kraft fra og med 1 juli 1932.

Kongelig resolusjon.

27 mai.

I medhold av §§ 65 og 66 i lov av 22 juni 1928 om ordning av visse jordspørsmål pålegges enhver interessert å bidra til samsauesanking i Solvorn sambeite i Hafslo herred, Sogn og Fjordane fylke, i forhold til den nytte han har av tiltaket.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard